

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ**

ԱՄՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Պատրաստվել է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի
բյուջետային գրասենյակի կողմից

ԱԺԲԳ

ԵՐԵՎԱՆ-2022

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

.1.	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻՆ	4
	Համախառն առաջարկ	4
	Համախառն պահանջարկ	5
	Աշխատանքի շուկա	6
	Գնաճ և դրամավարկային քաղաքականություն	6
	Արտաքին հատված	6
	Ֆինանսական շուկաներ	7
	Հարկաբյուջեային հատված	8
.2.	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ	9
	Հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր	10
	Պաշտոնական դրամաշնորհներ	11
	Այլ եկամուտներ	14
.3.	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐԸ	15
	Տնտեսագիտական դասակարգում	15
	Ընթացիկ ծախսեր	16
	Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	17
	Գործառական դասակարգում	17
	Ծրագրային դասակարգում	17
	Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմ	18
	Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով	18
	Հայաստանի Հանրապետության Վարչապետի աշխատակազմ	19
	Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարան	19
	Բարձրագույն դատական խորհուրդ	19
	Հայաստանի Հանրապետության դատախազություն	20
	Հայաստանի Հանրապետության հատուկ քննչական ծառայություն	20
	Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	20
	Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն	25
	Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն	30
	Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարություն	31
	Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	35
	Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն	35

	Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն	36
	Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն	41
	Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	42
	ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն	47
	Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	48
	Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով	49
	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով	49
	Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով	49
	Հայաստանի Հանրապետության կադաստրի կոմիտե	49
	Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողով	50
	Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտե	50
	Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայություն	51
	Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն	52
	Հանրային հեռարձակողի խորհուրդ	54
	Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատ	55
	Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ	55
	Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտե	55
	Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտե	56
	Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով	56
	Հայաստանի Հանրապետության պետական վերահսկողական ծառայություն	56
	Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարաններ	57
.4.	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ	58
.5.	ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ	61
.6.	ՏԵՂԵԿԱՆՔ ՀՀ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ, ՆԵՐԱՌՅԱԼ 2018-2020ԹԹ.	

1. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՐԿԱԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

2021 թվականին համաշխարհային տնտեսությունում և ՀՀ հիմնական գործընկեր երկրների տնտեսություններում նկատվել են վերականգնման միտումներ՝ հիմնականում պայմանավորված խթանող հարկաբյուջետային միջոցառումների իրականացմամբ, համավարակի դեմ պայքարի համար կիրառվող սահմանափակումների աստիճանաբար վերացմամբ և պատվաստանյութերի լայնորեն կիրառմամբ:

Համախառն առաջարկ: Համավարակի և Արցախյան պատերազմի շոկերից հետո 2021 թվականին տնտեսությունը թևակոխեց վերականգնման փուլ՝ գրանցելով ՀՆԱ-ի 5.7% իրական աճ: Տնտեսական աճը պայմանավորված է եղել հիմնականում ծառայությունների աճով՝ (նպաստումը՝ 4.0 տոկոսային կետ): Արդյունաբերությունը և շինարարությունը ևս աճել են՝ նպաստելով տնտեսական աճին (նպաստումները՝ համապատասխանաբար 0.8 և 0.2 տոկոսային կետեր): Մինչդեռ գյուղատնտեսության նվազումը բացասաբար է ազդել տնտեսական աճի վրա (նպաստումը՝ 0.2 տոկոսային կետ):

Արդյունաբերություն. 2021 թվականին արդյունաբերության համախառն թողարկումն աճել է 3.3%-ով, ինչը հիմնականում պայմանավորված է եղել մշակող արդյունաբերության (նպաստումը՝ 2.2 տոկոսային կետ) և էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում ենթաճյուղի աճով (նպաստումը՝ 1.1 տոկոսային կետ):

Մշակող արդյունաբերության աճին նպաստել է հիմնականում ներքին պահանջարկի աճը: Ենթաճյուղի աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել խմիչքների (նպաստումը՝ 2.5 տոկոսային կետ), սննդամթերքի (նպաստումը՝ 1.4 տոկոսային կետ), ինչպես նաև այլ ոչ մետաղական հանքային արտադրատեսակների (նպաստումը՝ 1.3 տոկոսային կետ) արտադրությունների աճով:

Գյուղատնտեսություն. Գյուղատնտեսության, անտառային տնտեսության և ձկնորսության համախառն արտադրանքը նվազել է 1.0%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված բուսաբուծության նվազմամբ (նպաստումը՝ 1.5 տոկոսային կետ): Բուսաբուծության նվազումն իր հերթին պայմանավորված է եղել հացահատիկի և հատիկալնդեղենի, կարտոֆիլի, խաղողի, ինչպես նաև բանջարեղենի համախառն բերքի նվազմամբ: Անասնաբուծության աճը հակազդել է (նպաստումը՝ 0.4 տոկոսային կետ) ճյուղի նվազմանը: Անասնաբուծության աճն իր հերթին պայմանավորված է եղել կաթի արտադրության, ինչպես նաև սպանդի համար նախատեսված գյուղատնտեսական կենդանու և թռչունի իրացման աճով:

Շինարարություն. Շինարարության ճյուղում գրանցված 7.4% աճը պայմանավորված է եղել հիմնականում կազմակերպությունների, համայնքների և բնակչության միջոցներով (նպաստումները՝ համապատասխանաբար՝ 3.6, 1.9 և 1.5 տոկոսային կետեր) իրականացված շինարարության ծավալների աճով: Ընդ որում՝ կազմակերպությունների միջոցներով իրականացված շինարարությունն աճել է օտարերկրյա ներդրողների միջոցներով իրականացված շինարարության ծավալների զգալի անկման պայմաններում (նպաստումը՝ -5.8 տոկոսային կետ): Ներքին ներդրողների միջոցներով ֆինանսավորվող կազմակերպությունների և բնակչության միջոցներով իրականացված շինարարության ծավալների աճը վկայում է ներքին միջոցներով իրականացվող մասնավոր ներդրումների աճի մասին (պայմանավորված հիմնականում բնակարանային շինարարության ծավալների աճով):

Ծառայություններ և առևտուր. Ծառայություններն աճել են 7.8%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված կացության և հանրային սննդի կազմակերպում (նպաստումը՝ 3.9 տոկոսային կետ), տրանսպորտ (նպաստումը՝ 2.6 տոկոսային կետ), առողջապահություն և բնակչության սոցիալական սպասարկում (նպաստումը՝ 2.4 տոկոսային կետ), ինչպես նաև տեղեկատվություն և կապ (նպաստումը՝ 2.1 տոկոսային կետ) ենթաճյուղերի աճով, իսկ առևտրի 7.5% աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել մեծածախ առևտրի աճով (նպաստումը՝ 6.2 տոկոսային կետ): Մշակույթ, զվարճություններ և հանգիստ ենթաճյուղի նվազումը հակազդել է ընդհանուր ծառայությունների աճին (նպաստումը՝ 6.3 տոկոսային կետ): Առևտրի և ծառայությունների աճն ուղեկցվել է ներքին պահանջարկի և, մասնավորապես, մասնավոր սպառման աճերով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում բեռնափոխադրումների և ուղևորափոխադրումների ծավալներն աճել են: Բեռնափոխադրումների ծավալի 15.8% աճը հիմնականում պայմանավորված է եղել ներհանրապետական ավտոմոբիլային բեռնափոխադրումների աճով (նպաստումը՝ 14.6 տոկոսային կետ): Ուղևորափոխադրումների ծավալն աճել է 54.0%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոցներով (նպաստումը՝ 39.0 տոկոսային կետ) և էլեկտրատրանսպորտով (նպաստումը՝ 12.7 տոկոսային կետ) իրականացված ուղևորափոխադրումների աճով:

Զբոսաշրջիկների այցելությունների բարձր աճն (140.0%) իր հերթին դրական ազդեցություն է ունեցել ծառայությունների որոշ տեսակների, առևտրի, ինչպես նաև ուղևորափոխադրումների վրա:

Համախառն պահանջարկ: 2021 թվականին տնտեսական աճն ուղեկցվել է ներքին պահանջարկի աճով:

2021 թվականին սպառումն իրական արտահայտությամբ աճել է 3.7%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված մասնավոր հատվածի սպառման աճով, որին նպաստել են 2020 թվականի ընթացքում կուտակված խնայողությունների բարձր մակարդակը և տնօրինվող եկամտի (այդ թվում՝ արտերկրից ներհոսող դրամական փոխանցումների) աճը: Պետական սպառումը ևս աճել է՝ նպաստելով ընդհանուր սպառման աճին:

Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալ ներդրումները՝ նախորդ տարվա նկատմամբ իրական արտահայտությամբ աճել են 7.7%-ով՝ պայմանավորված ինչպես մասնավոր, այնպես էլ պետական ներդրումների աճով²: Մասնավոր ներդրումների վրա դրական ազդեցություն է ունեցել հիփոթեքային վարկերի ծավալների աճը:

Ապրանքների և ծառայությունների արտահանման իրական ծավալներն աճել են 16.5%-ով՝ պայմանավորված տնտեսական ակտիվության և արտաքին պահանջարկի վերականգնմամբ: Հաշվետու ժամանակահատվածում ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման ծավալները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 10.9%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ներքին պահանջարկի վերականգնմամբ:

1 Այստեղ ներկայացված են հիմնական միջոցներում ներդրումները՝ հաշվի առնելով, որ 2019 թվականից ՀՀ ՎԿ-ի կողմից համախառն կուտակման մեջ հաշվառվող պաշարների փոփոխության մեջ ներառում են նաև վիճակագրական շեղումները:

2 Ներդրումների ճյուղային կառուցվածքի ցուցանիշները վերաբերում են ներդրումների՝ կապիտալ շինարարությանն ուղղվող մասին: Ավելի մանրամասն տե՛ս Շինարարություն հատվածում:

Աշխատանքի շուկա. 2021 թվականին գործազրկության մակարդակը 2020 թվականի նկատմամբ նվազել է 2.8 տոկոսային կետով՝ կազմելով 15.3%: Գործազուրկների թիվը նույն ժամանակահատվածում նվազել է 17.5%-ով՝ կազմելով 180.1 հազ. մարդ, իսկ զբաղվածների թիվն աճել է 0.3%-ով՝ կազմելով 993.7 հազ. մարդ: Ի տարբերություն զբաղվածների՝ վարձու աշխատողների թիվը 2021 թվականին աճել է ավելի արագ տեմպերով՝ 4.1%-ով, ինչը պայմանավորված է ինչպես տնտեսության ֆորմալ զբաղվածության աճով, այնպես էլ նոր կազմակերպությունների ստեղծմամբ (կազմակերպությունների թվաքանակն աճել է շուրջ 9%-ով): Միաժամանակ աշխատուժի առաջարկը (տնտեսապես ակտիվ բնակչություն), հիմնականում պայմանավորված ժողովրդագրական տեղաշարժերով (մասնավորապես՝ բնակչության առողջական կարգավիճակ և զուտ միգրացիա), նվազել է 2.9%-ով և կազմել է 1,173.8 հազ. մարդ:

2021 թվականին միջին ամսական անվանական աշխատավարձը նախորդ տարվա նկատմամբ աճել է 7.6%-ով՝ կազմելով 204,048 դրամ: Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը պետական հատվածում աճել է 5.2%-ով՝ կազմելով 179,174 դրամ, իսկ ոչ պետականում՝ 8.4%-ով և կազմել է 215,674 դրամ: Իրական աշխատավարձը 7.2% գնաճի պայմաններում աճել է 0.3%-ով:

Գնաճ և դրամավարկային քաղաքականություն: 2021 թվականին ՀՀ սպառողական շուկայում արձանագրվել է գների աճի արագացում, որին արձագանքել է ՀՀ ԿԲ-ն՝ տարվա ընթացքում խստացնելով դրամավարկային պայմանները: Գների աճի արագացումը պայմանավորված է եղել մի կողմից առաջարկի (միջազգային ապրանքահումքային շուկաներում դրսևորված գների աճ, բեռնափոխադրումների սակագների աճ, տարվա առաջին կեսին նախորդ համադրելի ժամանակահատվածի համեմատ ՀՀ դրամի արժեզրկված դիրք), մյուս կողմից՝ պահանջարկի գործոններով (մասնավոր սպառման աճ, գնաճային սպասումների ավելացում): 12-ամսյա գնաճը տարեվերջին կազմել է 7.7%, իսկ միջին գնաճը՝ 7.2%:

Արտաքին հատված: 2021 թվականին ընթացիկ հաշվի պակասուրդը նախորդ տարվա համեմատ աննշան բարելավում է ցուցաբերել՝ կազմելով ՀՆԱ-ի 3.7%-ը:

Դոլարային արտահայտությամբ ապրանքների և ծառայությունների բացասական հաշվեկշիռը կազմել է ՀՆԱ-ի 8.3%-ը՝ նախորդ տարվա համեմատ բարելավվելով 1.6 տոկոսային կետով, ինչը պայմանավորված է եղել ներմուծման համեմատ արտահանման բարձր աճով (համապատասխանաբար՝ 29.7% և 20.3%):

Հիմնականում ճանապարհորդության նպատակով ՀՀ այցելությունների աճի արդյունքում ծառայությունների արտահանումն աճել է 52.1%-ով, իսկ ծառայությունների ներմուծման աճը կազմել է 25.2%: Տնտեսություն ներհոսող դրամական զուտ փոխանցումները 2021 թվականին աճել են մոտ 24%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ԱՄՆ-ից, այլ երկրներից և ՌԴ մեկնելու սահմանափակումների վերացման արդյունքում՝ ՌԴ-ից ներհոսքի աճով:

2021 թվականի ընթացքում գրանցվել է *արտաքին ապրանքաշրջանառության* երկնիշ աճ: Արտաքին ապրանքաշրջանառությունը 2021 թվականին կազմել է 8379.2 մլն ԱՄՆ դոլար՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 17.7%-ով: Հաշվետու ժամանակահատվածում արձանագրվել է դոլարային արտահայտությամբ արտահանման և ներմուծման աճ. արտահանումն աճել է 19.1%-ով՝ կազմելով 3022.4 մլն ԱՄՆ դոլար, իսկ ներմուծումը՝ 16.9%-ով և կազմել 5356.8 մլն ԱՄՆ դոլար: 2021 թվականին ապրանքների գծով արտաքին առևտրի բացասական մնացորդը նախորդ տարվա նկատմամբ վատթարացել է (14.1%-ով) և կազմել 2334.4 մլն ԱՄՆ դոլար:

2021 թվականին արտաքին առևտրաշրջանառության աշխարհագրական կառուցվածքում էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, մինչդեռ նկատվել է դեպի ԵԱՏՄ և ԵՄ երկրներ աշխարհագրական ուղղվածության որոշակի աճ: ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության 35.2%-ը բաժին է ընկել ԱՊՀ (որից 32.7%-ը՝ ԵԱՏՄ), 18.9%-ը՝ ԵՄ և 45.9%-ը՝ այլ երկրներին: ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառության մեջ ԵԱՏՄ և ԵՄ երկրների կշիռներն ավելացել են 0.8 տոկոսային կետերով, իսկ այլ երկրների կշիռը նվազել է 1.6 տոկոսային կետով:

Ֆինանսական շուկաներ. ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և ՌԴ ռուբլու նկատմամբ ՀՀ դրամը 2021 թ. արժեզրկվել է համապատասխանաբար 2.9%, 6.4%-ով և 0.6%-ով:

2021 թվականին առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկերի ծավալների նվազումը կազմել է 4.3%՝ 2020 թվականին արձանագրված 15.5% աճի համեմատ: Վարկերի նվազմանը 7.6 տոկոսային կետով նպաստել է արտարժույթային վարկերի նվազումը, իսկ դրամային վարկերն ունեցել են դրական նպաստում՝ 3.3 տոկոսային կետով:

2021 թվականին առևտրային բանկերի կողմից ռեզիդենտներից ներգրավված ավանդներն աճել են 17.6%-ով, որին 10.9 տոկոսային կետով դրական նպաստում է ունեցել դրամային ավանդների աճը, իսկ արտարժույթային ավանդների նպաստումը կազմել է 6.6 տոկոսային կետ:

2021 թվականի ընթացքում ֆինանսական միջնորդության դոլարայնացումը նվազել է: Ռեզիդենտների արտարժույթային ավանդներ/ընդամենը ավանդներ հարաբերակցությունը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 0.7 տոկոսային կետով՝ կազմելով 41.8%, իսկ ռեզիդենտների վարկավորման ընդհանուր կառուցվածքում արտարժույթով վարկերի կշիռը նվազել է 5.7 տոկոսային կետով՝ կազմելով 43.8%:

2021 թվականին ՀՀ դրամով վարկավորման (մինչև մեկ տարի ժամկետով) միջին տարեկան տոկոսադրույքը կազմել է 11.8%՝ նախորդ տարվա նկատմամբ աճելով 0.2 տոկոսային կետով: ՀՀ դրամային ավանդների (մինչև մեկ տարի ժամկետով) միջին տոկոսադրույքը կազմել է 8.2%՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 0.1 տոկոսային կետով:

Արտարժույթով ավանդների (մինչև մեկ տարի ժամկետով) միջին տարեկան տոկոսադրույքը 2021 թվականին կազմել է 2.0%՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ նվազելով 0.2 տոկոսային կետով: Իսկ արտարժույթով վարկերի (մինչև մեկ տարի ժամկետով) միջին տարեկան տոկոսադրույքը կազմել է 7.8%:

ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայում նկատվել է ՊՊ տեղաբաշխման միջին կշռված եկամտաբերության որոշակի աճ: Այսպես, եթե 2020 թվականին տեղաբաշխված պետական պարտատոմսերի միջին կշռված եկամտաբերությունը կազմել է 7.7%, ապա 2021 թվականի նույն ժամանակահատվածում այն կազմել է 9.3%՝ աճելով շուրջ 1.5 տոկոսային կետով:

2021 թվականին տեղաբաշխված պետական պարտատոմսերի ծավալը կազմել է 394.3 մլրդ դրամ՝ 2020 թվականի 388.3 մլրդ դրամի դիմաց, իսկ տեղաբաշխման միջին կշռված ժամկետայնությունը՝ 3207 օր, 2020 թվականի 4073 օր ցուցանիշի դիմաց:

2021 թվականին պետական պարտատոմսերի նկատմամբ պահանջարկը գերազանցել է տեղաբաշխման ցուցանիշը 1.9 անգամ (2020 թվականին՝ 1.7 անգամ), իսկ տեղաբաշխման ենթակա ծավալ/տեղաբաշխված ծավալ միջին հարաբերակցությունը կազմել է 1.15 (2020 թվականի համադրելի ժամանակահատվածում 1.19):

2021 թվականի հունվարին ՀՀ պատմության ընթացքում կառավարությունը չորրորդ անգամ մուտք է գործել միջազգային կապիտալի շուկա՝ իրականացնելով 750 մլն ԱՄՆ

դուլար ծավալով պետական արտարժութային պարտատոմսերի թողարկում: Նոր թողարկված եվրապարտատոմսերի տեղաբաշխման եկամտաբերությունը կազմել է 3.875%, արժեկտրոնի եկամտաբերությունը՝ 3.6%:

Հարկաբյուջետային հատված: 2021 թվականին հարկաբյուջետային քաղաքականության նպատակներն են եղել հարկաբյուջետային կայունության ապահովումը, նպաստումը տնտեսական վերականգնմանը և COVID-19 համավարակի ու Արցախյան պատերազմի հետևանքների էական մեղմումը:

2021 թվականի տարեկան արդյունքներով ՀՀ պետական բյուջեի՝

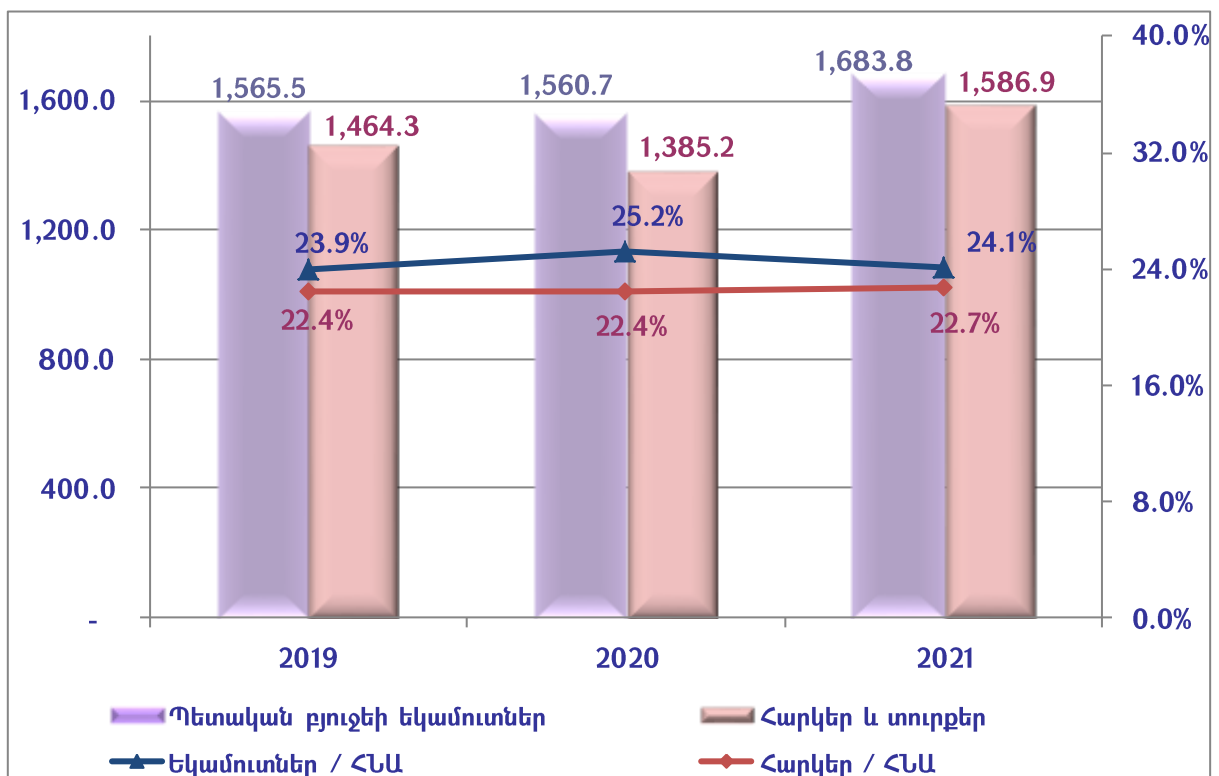
- **եկամուտները** կազմել են 1683.8 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճելով 7.9%-ով: ՀՀ պետական բյուջեի ընդհանուր եկամուտները ՀՆԱ-ի մեջ կազմել են 24.1%-ը՝ նախորդ տարվա 25.2%-ի դիմաց, որի նվազման հիմնական պատճառը այլ եկամուտների և պաշտոնական դրամաշնորհների նվազումն է:
- **ծախսերը** կազմել են 2004.3 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 5.8%-ով: Ընդ որում, ընթացիկ ծախսերը կազմել են 1788.0 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 7.2%-ով, որն իր մեջ ներառում է Արցախյան պատերազմի հետևանքների մեղմանն ուղղված ծախսերը, կորոնավիրուսի տարածմամբ պայմանավորված հակաճգնաժամային ծրագրերի տնտեսական միջոցառումների իրականացումը և առողջապահությանն ուղղված լրացուցիչ ծախսերը: Պետական բյուջեի ծախսերի կշիռը ՀՆԱ-ում 2020 թվականի նկատմամբ նվազել է 1.9 տոկոսային կետով՝ կազմելով 28.7%, որում ընթացիկ ծախսերի կշիռը նվազել է 1.4 տոկոսային կետով՝ կազմելով 25.6%:
- **պակասուրդը** (դեֆիցիտը) կազմել է 320.5 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա 334.0 մլրդ դրամի համեմատ: ՀՆԱ-ի նկատմամբ, պետական բյուջեի պակասուրդը կազմել է 4.6%՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 0.8 տոկոսային կետով:

2. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ

Հայաստանի Հանրապետության 2021 թվականի բյուջեի մասին օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք), ելնելով մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսվող զարգացումներից, ինչպես նաև օրենսդրության փոփոխություններից և վարչարարական միջոցառումներից ակնկալվող մուտքերից, ծրագրվել էր ստանալ շուրջ 1,509.5 մլրդ դրամ եկամուտներ, որից 1,485.2 մլրդ դրամը՝ ներքին աղբյուրներից ստացվող եկամուտների, 24.3 մլրդ դրամը՝ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհների տեսքով: Այդուհանդերձ, տարվա ընթացքում ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների ծրագիրն ընդհանուր առմամբ ավելացվել է 180.7 մլրդ դրամով (12%-ով)՝ կազմելով 1,690.2 մլրդ դրամ: Նշված գումարից 1,670.6 մլրդ դրամը կազմել է ներքին աղբյուրներից ստացվող եկամուտների, 19.6 մլրդ դրամը՝ պաշտոնական դրամաշնորհների ծրագիրը:

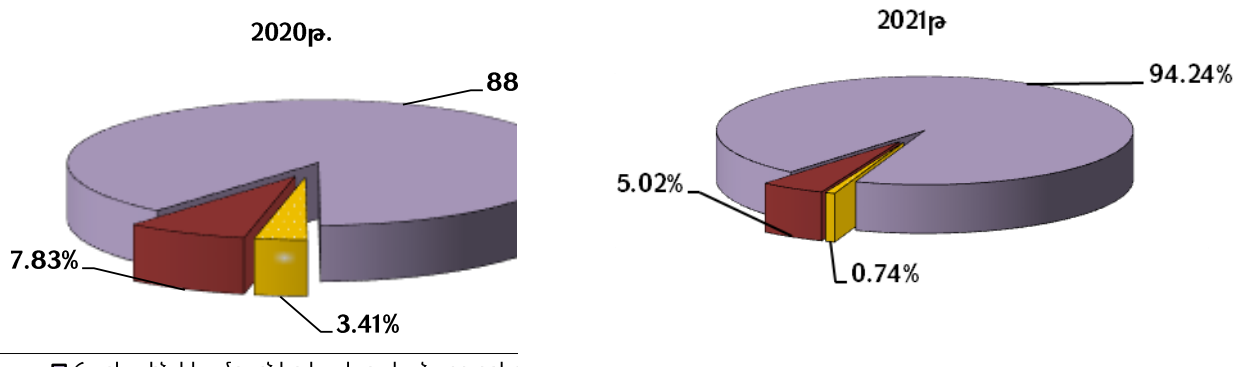
2021 թվականին պետական բյուջեի փաստացի եկամուտները կազմել են 1,683.8 մլրդ դրամ՝ ապահովելով կառավարության կողմից ճշտված ծրագրի 99.6% կատարողական: Նշված գումարից 1,671.5 մլրդ դրամը կազմել են ներքին աղբյուրներից ստացված եկամուտները՝ ապահովելով ծրագրի 100.1%-ը, 12.4 մլրդ դրամը ստացվել է պաշտոնական դրամաշնորհների տեսքով, որոնք 36.9%-ով զիջել են ծրագրված ցուցանիշը: 2020 թվականի համեմատ պետական բյուջեի եկամուտներն աճել են 7.9%-ով կամ 123.2 մլրդ դրամով, որը պայմանավորված է հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի աճով:

ՀՀ պետական բյուջեի փաստացի եկամուտները 2019-2021թթ. (մլրդ դրամ)

Հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի աճի, ինչպես նաև պաշտոնական դրամաշնորհների և այլ եկամուտների նվազման արդյունքում 2020 թվականի համեմատ 2021 թվականի պետական բյուջեի եկամուտներում 5.5 տոկոսային կետով ավելացել է հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի տեսակարար կշիռը, իսկ պաշտոնական դրամաշնորհների և այլ եկամուտների տեսակարար կշիռները նվազել են համապատասխանաբար 2.7 և 2.8 տոկոսային կետով:

ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների կառուցվածքը 2020-2021թթ.

2021 թվականին պետական բյուջեի եկամուտներ/ՀՆԱ ցուցանիշը կազմել է 24.1%՝ կանխատեսված 23.6%-ի և նախորդ տարվա 25.2%-ի դիմաց:

Հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր. Կառավարության սկզբնական ծրագրով 2021 թվականի համար սահմանվել էր 1,440.1 մլրդ դրամ հարկերի ու տուրքերի ստացում: Կառավարության լիազորությունների շրջանակներում կատարված փոփոխությունների արդյունքում 2021 թվականի ճշտված ծրագիրը կազմել է 1,583.6 մլրդ դրամ, որի դիմաց ՀՀ պետական բյուջե են մուտքագրվել 1,587.0 մլրդ դրամ հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր, որոնք 100.2%-ով ապահովվել են ճշտված ծրագրով սահմանված ցուցանիշը:

2020 թվականի համեմատ հարկային եկամուտներն ու պետական տուրքերն աճել են 14.6%-ով կամ 201.7 մլրդ դրամով: Հարկ է նշել, որ 2021 թվականի պետական բյուջեի հարկային եկամուտների ցուցանիշի վրա զգալի դրական ազդեցություն է ունեցել տնտեսական ակտիվության, ներմուծման և արտահանման աճը, հարկունակ ոլորտների իրացման շրջանառությունների, աշխատատեղերի ու միջին աշխատավարձի ավելացումը: Միաժամանակ, 2021 թվականի պետական բյուջեի հարկային եկամուտների ցուցանիշի վրա նվազեցնող ազդեցություն է ունեցել ԱԱՀ-ի, եկամտային հարկի և ակցիզային հարկի գծով վերադարձված գումարների աճը, որոնք կազմել են 180.2 մլրդ դրամ՝ 30.1%-ով գերազանցելով նախորդ տարվա համապատասխան ցուցանիշը:

Հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր/ՀՆԱ ցուցանիշը 2021 թվականին կազմել է 22.7%, որը 0.2 տոկոսային կետով գերազանցել է կանխատեսված ցուցանիշը և 0.3 տոկոսային կետով՝ 2020 թվականի փաստացի ցուցանիշը:

ՀՀ պետական բյուջեի հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի փաստացի ցուցանիշները (մլրդ դրամ)

	2020թ. փաստ	2021թ. փաստ	2021թ.՝ 2020թ. նկատմամբ (%)
Հարկային եկամուտներ և պետական տուրքեր	1 385.2	1 586.9	114.6
1. Հարկային եկամուտներ	1 351.8	1 520.0	112.4
ԱԱՀ	471.6	556.0	117.9
Ակցիզային հարկ	123.6	113.1	91.6
Շահութահարկ	148.8	158.6	106.6
Մաքսատուրք	68.3	84.8	124.3
Եկամտային հարկ	411.5	426.3	103.6
Շրջանառության հարկ	26.6	32.4	121.9
Սոցիալական վճար (կուտակային կենսաթոշակի գծով)	24.8	43.0	173.5
Բնապահպանական հարկ և բնօգտագործման վճար	53.1	62.7	118.2
Այլ հարկեր	24.0	47.2	196.5
Հարկերի անցումային գերավճարից մարված հարկային	(0.4)	(4.1)	1106.0
2. Պետական տուրք	33.5	66.9	200.0
Կշիռն ընդամենը հարկերի և տուրքերի մեջ			
1. Հարկային եկամուտներ	97.6%	95.8%	
ԱԱՀ	34.0%	35.0%	
Ակցիզային հարկ	8.9%	7.1%	
Շահութահարկ	10.7%	10.0%	
Մաքսատուրք	4.9%	5.3%	
Եկամտային հարկ	29.7%	26.9%	
Շրջանառության հարկ	1.9%	2.0%	
Սոցիալական վճար (կուտակային կենսաթոշակից)	1.8%	2.7%	
Բնապահպանական հարկ և բնօգտագործման վճար	3.8%	3.9%	
այլ հարկեր	1.7%	3.0%	
Հարկերի անցումային գերավճարից մարված հարկային	0.0%	-0.3%	
2. Պետական տուրք	2.4%	4.2%	

Պաշտոնական դրամաշնորհներ. 2021 թվականին արտաքին աղբյուրներից տրամադրվել են 12.4 մլրդ դրամ պաշտոնական դրամաշնորհներ՝ կազմելով տարեկան ճշտված ծրագրի 63.1%-ը, այսինքն՝ կանխատեսվածից պակաս է ստացվել 7.2 մլրդ դրամ:

Պաշտոնական դրամաշնորհներ (մլրդ դրամ)

	2020թ. փաստ	2021թ. տարեկան ճշտված պլան	2021թ. փաստ	Կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ (%)	2021թ.՝ 2020թ. նկատմամբ (%)
Պաշտոնական դրամաշնորհներ	53.2	19.6	12.4	63.1	23.3
Նպատակային դրամաշնորհներ	5.9	12.2	9.6	78.7	162.0
Ոչ նպատակային դրամաշնորհներ	47.3	7.5	2.8	37.8	5.9

Նպատակային դրամաշնորհների կատարողականի ցուցանիշը պայմանավորված է ծրագրերի կատարման ցածր աստիճանով: Մասնավորապես՝ նպատակային դրամաշնորհների 2 ծրագրերի շրջանակներում նախատեսված 1.2 մլրդ դրամ դրամաշնորհների գծով մուտքեր չեն ստացվել, իսկ 13 ծրագրերի շրջանակներում նախատեսված միջոցները ստացվել են նախատեսված ոչ ամբողջ ծավալով՝ կազմելով 2.6 մլրդ դրամ կամ ծրագրային ցուցանիշի 39.7%-ը: Միևնույն ժամանակ, 2 ծրագրերի շրջանակներում նախատեսված 369.7 մլն դրամը ստացվել է ամբողջությամբ, իսկ 5 ծրագրերի շրջանակներում ստացվել են նախատեսվածից ավել դրամաշնորհներ՝ ընդհանուր առմամբ կազմելով 6.6 մլրդ դրամ և 63.4%-ով (2.5 մլրդ դրամով) գերազանցելով տարեկան ծրագրված մուտքերը:

Ոչ նպատակային դրամաշնորհների ցածր ցուցանիշը հիմնականում պայմանավորված է ԵՄ բյուջետային աջակցության շրջանակներում նախատեսված դրամաշնորհների կատարողականով, որը կազմել է 1.1 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 19.2%-ը:

ԵՄ կողմից 549.4 մլն դրամ (նախատեսվածի 47.8%-ը) տրամադրվել է «Աջակցություն Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանությանը» ֆինանսավորման համաձայնագրի թիվ 1 լրացում» ծրագրի շրջանակներում, որի նպատակն է Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանությանն աջակցելն ազատ ընտրությունների իրավունքի, խոշտանգումների կանխարգելման, խտրականության դեմ (այդ թվում՝ փոքրամասնությունների, հաշմանդամություն ունեցող անձանց, փախստականների և այլ խոցելի խմբերի նկատմամբ) պայքարի, կանանց և տղամարդկանց իրավահավասարության ու երեխաների պաշտպանության բնագավառներում համապատասխան օրենսդրության ներդրման և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև մարդու իրավունքների բնագավառում համակարգման ու համագործակցության բարելավմանը և համապատասխան շահագրգիռ կողմերի կարողությունների ընդլայնմանը: Կատարողականը հիմնականում պայմանավորված է «Առաջընթաց խոշտանգումների կանխարգելման հարցում» (հարցաքննությունների ձայնագրություն, 10 պիլոտային ոստիկանական բաժանմունք) և

«Գենդերային հավասարության արդյունավետ մեխանիզմներ/պետության կողմից ֆինանսավորվող աջակցության կենտրոններ» նախապայման/թիրախների մասնակի կատարմամբ:

233.5 մլն դրամ (նախատեսվածի 95.6%-ը) է ստացվել «Որակավորումների բարելավում՝ ավելի լավ աշխատատեղերի համար» ֆինանսավորման համաձայնագրով նախատեսված գործողության ընդհանուր նպատակն է՝ բարձրացնել աշխատաշուկայի արդյունավետությունը և նպաստել ՄԿՈՒ շրջանավարտների զբաղունակությանը Հայաստանում, բարելավել աշխատաշուկայի միջնորդությունը և խորհրդատվական ծառայությունները՝ թե՛ տղամարդկանց, թե՛ կանանց համար ավելի լավ մուտք դեպի զբաղվածության դաշտ ապահովելու համար, ինչպես նաև շրջանավարտների զբաղվածության հեռանկարները փորձական ոլորտում (ՄԿՈՒ գյուղատնտեսական հաստատություններ):

137.3 մլն դրամ (նախատեսվածի 95.6%-ը) է ստացվել Պետական ֆինանսների քաղաքականության բարեփոխումների ծրագրի շրջանակներում, որի նպատակն է՝ օժանդակել Հայաստանում հարկաբյուջետային կառավարման թափանցիկությանն ու հաշվետվողականությանը, բարձրացնել Հայաստանի պետական ֆինանսների կառավարման համակարգի արդյունավետությունը, էֆեկտիվությունն ու թափանցիկությունը՝ միջազգային գործելակերպին ու չափանիշներին համապատասխան:

135 մլն դրամ (նախատեսվածի 95.9%-ը) է ստացվել «Աջակցություն Հայաստանում հանրային կառավարման բարեփոխումներին. Ծառայությունների մատուցման բարելավում՝ ավելի արդյունավետ և պատասխանատու հանրային կառավարման միջոցով» ծրագրի շրջանակներում, որի ֆինանսավորման համաձայնագրով նախատեսված գործողության ընդհանուր նպատակն է՝ բարձրացնել Հայաստանի կենտրոնական հանրային կառավարման թափանցիկությունը, հաշվետվողականությունը և արդյունավետությունը՝ ելնելով քաղաքացիների և գործարարության կարիքներից:

Վերջին 3 ծրագրերի գծով շեղումները պայմանավորված են ծրագրայինի համեմատ փաստացի ցածր փոխարժեքով:

2021 թվականի նոյեմբերի վերջին Հայաստանը պաշտոնապես նամակ է ստացել եվրոպական կողմից վերոնշյալ 4 բյուջետային աջակցության ֆինանսավորման համաձայնագրերի իրականացման ընթացքի ավարտի վերաբերյալ:

Հաշվետու տարում չեն ստացվել Հայաստանում կորոնավիրուսային վարակի (COVID-19) կանխարգելման նպատակով Հայաստանի կառավարությանը ԵՄ կողմից բյուջետային աջակցության համաձայնագրով նախատեսված 3.8 մլրդ դրամի (6 մլն եվրո) միջոցները: 2021 թվականի դեկտեմբերին Հայաստանը պաշտոնապես դիմել է եվրոպական կողմին, ներկայացնելով ինքնագնահատման զեկույց «COVID-19 համավարակի դիմակայման Հայաստանի պայմանագիր» ծրագրի ֆինանսավորման համաձայնագրի հատուկ նախապայմանների կատարմամբ նախատեսված մասհանման հատկացման համար: Նշված համաձայնագրով նախատեսված 30 մլն եվրոյից 24 մլն եվրոն հատկացվել էր 2020 թվականին, իսկ 6 մլն եվրոն ակնկալվում է ստանալ 2022 թվականին:

2021 թվականի ընթացքում Պետականաշինության և խաղաղաշինության հիմնադրամի (ՊԽՀ) TF0B5651 դրամաշնորհային համաձայնագրով՝ «Հայաստան՝ աջակցություն հակամարտությունից տուժած ընտանիքներին» դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակում ՀԲ-ի կողմից տրամադրվել է 1.6 մլրդ դրամ (նախատեսվածի 89.5%-ը): Ծրագրի նպատակն է հանդիսացել բարձրացնել հակամարտությունից տուժած ընտանիքների դիմադրողականությունը և նվազեցնել հյուրընկալող ընտանիքների ֆինանսական բեռը՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով կանանց և խոցելի բնակչությանը: «Օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ստացվող ընթացիկ տրանսֆեր Արցախի հանրապետությունից տեղահանված և ՀՀ տարածքում բնակվող ընտանիքներին» ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականին ՄԱԿ-ի Մանկական հիմնադրամի կողմից հատկացվել է 125 մլն դրամ:

2021 թվականին պետական բյուջե մուտքագրված պաշտոնական դրամաշնորհները 76.7%-ով կամ 40.8 մլրդ դրամով զիջել են նախորդ տարվա ցուցանիշը, որը պայմանավորված է բյուջետային աջակցության նպատակով ստացվող դրամաշնորհների նվազմամբ: Նշենք, որ 2020 թվականին, պայմանավորված կորոնավիրուսային համավարակով, ԵՄ կողմի համաձայնությամբ 4 բյուջետային աջակցության ֆինանսավորման համաձայնագրերում տեղի էին ունեցել դրանցով ամրագրված նախապայմանների չեղարկման, վերախմբագրման և իրականացման ժամկետների փոփոխություններ, և գումարներն ամբողջությամբ տրամադրվել էին:

Այլ եկամուտներ. 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեի այլ եկամուտները կազմել են շուրջ 84.6 մլրդ դրամ՝ 97.2%-ով ապահովելով տարեկան ծրագրային ցուցանիշը: Նախորդ տարվա համեմատ այլ եկամուտների գծով արձանագրվել է 30.8% (37.7 մլրդ դրամով) նվազում, որը հիմնականում պայմանավորված է այլ կատեգորիաներում չդասակարգված տրանսֆերտների նվազմամբ:

3. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐԸ

ՀՀ 2021 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքով նախատեսվել էր տարեկան 1,850.9 մլրդ դրամ ծախսերի կատարում: Ելնելով օրենսդրության պահանջներից՝ պետական բյուջեի ծրագրային և փաստացի ցուցանիշներում ներառվել են պետական բյուջեից առանց սահմանափակման կատարվող վճարումները: Նշված միջոցները, ինչպես նաև օրենքով Կառավարությանը վերապահված լիազորությունների շրջանակներում կատարված փոփոխությունները ներառյալ՝ ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերի տարեկան ծրագիրն ավելացվել է 198.5 մլրդ դրամով:

Տնտեսագիտական դասակարգում.

ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերը (մլրդ դրամ)

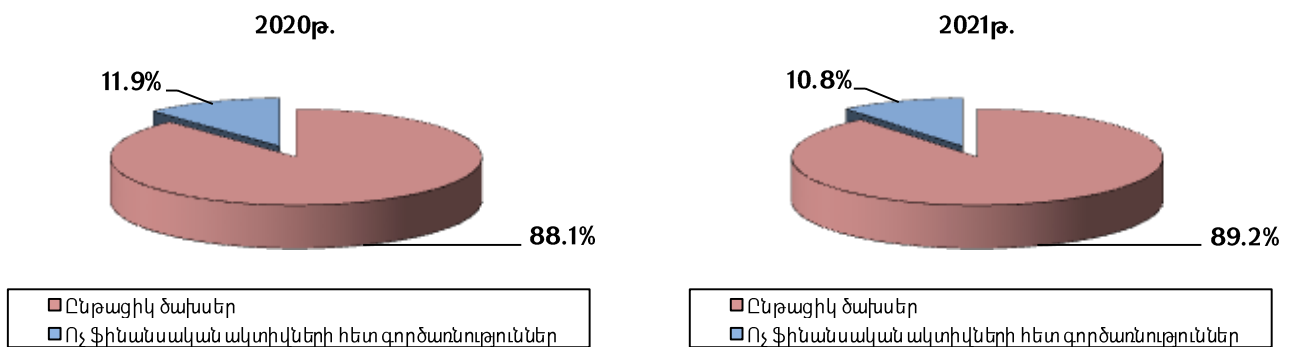
	2020թ. փաստ	2021թ. ճշտված պլան	2021թ. փաստ	Կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ %/	2021թ.՝ 2020թ.-ի նկատմամբ %/
Ընդամենը ծախսեր	1,894.6	2,049.3	2,004.3	97.8	105.8
Ընթացիկ ծախսեր	1,668.5	1,814.1	1,788.0	98.6	107.2
Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	226.2	235.2	216.3	92.0	95.6

2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեի փաստացի ծախսերի ճշտված ծրագրից շեղման ընդհանուր գումարի (45 մլրդ դրամի) 58%-ը բաժին է ընկել ընթացիկ ծախսերին, 42%-ը՝ ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններին: Հաշվետու տարվա ընթացքում 48.8 մլրդ դրամ ուղղվել է կորոնավիրուսի համավարակի կանխարգելմանը, վերահսկմանը, բուժմանը և տնտեսական հետևանքների չեզոքացմանն ուղղված ծրագրերի գծով ծախսերին (Տես աղյուսակ N28), 68.9 մլրդ դրամ՝ ռազմական դրությամբ պայմանավորված ծախսերին (Տես աղյուսակ N29), որոնք կատարվել են համապատասխանաբար 98.8%-ով և 97.6%-ով:

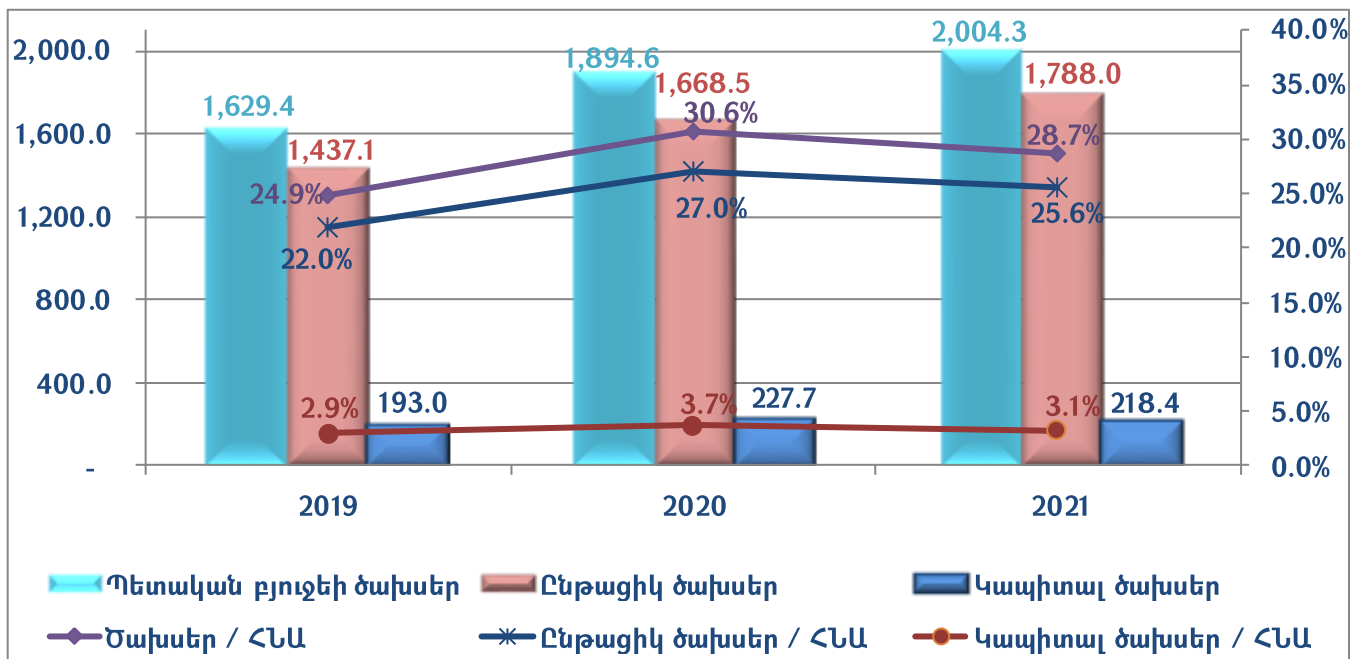
Ըստ ֆինանսավորման աղբյուրների պետական բյուջեի ներքին աղբյուրների հաշվին կատարվել է ծախսերի 96%-ը կամ 1,923.2 մլրդ դրամը, որոնց ծրագիրը կատարվել է 98.4%-ով: Բյուջեի ծախսերի 4%-ը՝ 81.1 մլրդ դրամը ֆինանսավորվել է արտաքին աղբյուրներից, որը կազմել է ծրագրի 85.7%-ը: Հարկ է նշել, որ 2021 թվականին ապահովվել է պետական բյուջեի ծախսային ծրագրերի շրջանակներում պետական մարմինների կողմից սահմանված կարգով ստանձնված պարտավորությունների ամբողջական և ժամանակին կատարումը:

Նախորդ տարվա համեմատ պետական բյուջեի ծախսերն աճել են 5.8%-ով կամ 109.7 մլրդ դրամով՝ պայմանավորված ընթացիկ ծախսերի աճով: Արդյունքում նախորդ տարվա համեմատ պետական բյուջեի ծախսերում 1.1 տոկոսային կետով ավելացել է ընթացիկ ծախսերի տեսակարար կշիռը և նույնքան նվազել է ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնությունների տեսակարար կշիռը:

ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերի կառուցվածքը 2020-2021թթ.

ՀՀ 2019-2021թթ. պետական բյուջեների ծախսերը

Ընթացիկ ծախսեր. 2021 թվականին նախորդ տարվա համեմատ ընթացիկ ծախսերի 7.2% աճը մեծ մասամբ պայմանավորված է նպաստների և կենսաթոշակների գծով ծախսերի աճով:

ՀՀ պետական բյուջեի ընթացիկ ծախսերը (մլրդ դրամ)

	2020թ. փաստ	2021թ. ճշտված պլան	2021թ. փաստ	Կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ %/	2021թ.՝ 2020թ.-ի նկատմամբ %/
Ընթացիկ ծախսեր	1,668.5	1,814.1	1,788.0	98.6	107.2
Աշխատավարձ	176.1	183.4	181.4	98.9	103.0
Ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	179.2	203.7	198.5	97.4	110.8

Տոկոսավճարներ	164.8	181.6	180.8	99.6	109.8
Սուբսիդիաներ	119.1	138.7	136.8	98.6	114.9
Դրամաշնորհներ	186.9	210.8	204.7	97.1	109.5
Սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	559.1	625.3	621.2	99.3	111.1
Այլ ծախսեր	283.4	270.5	264.6	97.8	93.4
Կշիռն ընթացիկ ծախսերում %/					
Աշխատավարձ	10.6	10.1	10.1		
Ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	10.7	11.2	11.1		
Տոկոսավճարներ	9.9	10.0	10.1		
Սուբսիդիաներ	7.1	7.6	7.6		
Դրամաշնորհներ	11.2	11.6	11.4		
Սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	33.5	34.5	34.7		
Այլ ծախսեր	17.0	14.9	14.8		

Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ. Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնությունների 92% կատարողականը, ինչպես նաև նախորդ տարվա համեմատ 4.4% (9.9 մլրդ դրամ) նվազումը հիմնականում պայմանավորված է ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսերի (կապիտալ ծախսերի) կատարողականով:

Նախորդ տարվա համեմատ կապիտալ ծախսերի նվազումը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ պաշտպանության նախարարության շենքային պայմանների բարելավման միջոցառման շրջանակներում կատարված կապիտալ ծախսերի նվազմամբ՝ պայմանավորված 2020 թվականին ռազմական դրության հետ կապված ծախսերով: Միևնույն ժամանակ հարկ է նշել, որ կապիտալ ծախսերի զգալի աճ է ապահովվել ճանապարհային տրանսպորտի և ջրամատակարարման ոլորտներում, որոնք կազմել են համապատասխանաբար 53.4 մլրդ դրամ և 6.3 մլրդ դրամ՝ 26.7%-ով (11.3 մլրդ դրամով) և 4.5 անգամ (4.9 մլրդ դրամով) գերազանցելով 2020 թվականի ցուցանիշները:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից 2.1 մլրդ դրամ մուտքերից 1.1 մլրդ դրամը ստացվել է հողի օտարումից՝ 39.7%-ով գերազանցելով ծրագրված ցուցանիշը: 916.2 մլն դրամ է ստացվել այլ հիմնական միջոցների օտարումից՝ կանխատեսված 1.3 մլն դրամի դիմաց:

Տես աղյուսակ N1:

Գործառական դասակարգում (Տես աղյուսակ N2).

Ծրագրային դասակարգում.

ՀՀ 2021 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքով նախատեսվել էր թվով 174 ծրագրերի իրականացում 46 պետական մարմինների և Կառավարության պատասխանատվության ներքո: Կառավարության կատարած ճշտումների արդյունքում նախատեսված ծրագրերի թիվը կազմել է 178, որոնցից փաստացի միջոցներ են օգտագործվել 175-ի գծով, իսկ Կառավարության պատասխանատվությամբ 3 ծրագրերի շրջանակներում նախատեսված միջոցներն ըստ անհրաժեշտության վերաբաշխվել են համապատասխան ծրագրերին և միջոցառումներին: Ծրագրերի շրջանակներում

նախատեսված 965 միջոցառումներից ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն կատարվել են 936-ը կամ 97%-ը:

2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերը կազմել են 2,004.3 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 97.8%-ը: Շեղումը կազմել է 45 մլրդ դրամ, որը հիմնականում արձանագրվել է ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների (13.4 մլրդ դրամ), ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի (7.4 մլրդ դրամ), ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի (4 մլրդ դրամ), ՀՀ արդարադատության (3.9 մլրդ դրամ), ՀՀ էկոնոմիկայի (2.3 մլրդ դրամ), ՀՀ շրջակա միջավայրի (2 մլրդ դրամ) նախարարությունների, ՀՀ Վարչապետի աշխատակազմի (2.3 մլրդ դրամ) և ՀՀ Ազգային անվտանգության ծառայության (1.3 մլրդ դրամ) պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերում:

Պետական բյուջեի փաստացի ծախսերում ամենամեծ տեսակարար կշիռները՝ 30.9% և 16.8%, ունեցել են համապատասխանաբար ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության և ՀՀ պաշտպանության նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերը:

2020 թվականի համեմատ ՀՀ պետական բյուջեի ծախսերի աճը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության, ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության, ՀՀ ֆինանսների նախարարության և ՀՀ առողջապահության նախարարության ծախսերի աճով: Միևնույն ժամանակ, նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ պաշտպանության նախարարության ծախսերի 13.1%-ով (50.7 մլրդ դրամով) անկումը պայմանավորված է 2020 թվականին ռազմական դրության պայմաններում լրացուցիչ միջոցների հատկացմամբ:

Տես աղյուսակ N3:

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմ. ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի պատասխանատվությամբ Հանրապետության նախագահի լիազորությունների իրականացման ապահովման ծախսերը 2021 թվականի ընթացքում կատարվել են 98.3%-ով՝ կազմելով 1.48 մլրդ դրամ: Հատկացված միջոցների գերակշիռ մասն ուղղվել է Հանրապետության նախագահի գործունեության և ներկայացուցչականության ապահովման միջոցառմանը, որի շրջանակներում օգտագործվել է 1.45 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 98.3% կատարողական՝ պայմանավորված որոշ ծախսային հոդվածների գծով առկա տնտեսումներով: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի ծախսերն աճել են 5.3%-ով կամ 73.7 մլն դրամով, որը հիմնականում արձանագրվել է Հանրապետության նախագահի գործունեության և ներկայացուցչականության ապահովման ծախսերում: Վերջիններս աճել են 9.6%-ով (127.6 մլն դրամով)՝ պայմանավորված գործուղումների համար նախատեսված միջոցների ավելացմամբ:

Տես աղյուսակ N4:

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողով. ՀՀ Ազգային ժողովի ծախսերը 2021 թվականին կատարվել են 98.8%-ով՝ կազմելով 5.4 մլրդ դրամ: ՀՀ Ազգային ժողովի գործունեության ապահովման, օրենսդրական, վերլուծական և ներկայացուցչական ծառայությունների գծով ծախսերի կատարողականը կազմել է 98.7% կամ շուրջ 5.0 մլրդ դրամ՝ պայմանավորված որոշ ծախսային հոդվածների գծով առկա տնտեսումներով: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ Ազգային ժողովի ծախսերն աճել են 12.8%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված արտասահմանյան գործուղումների գծով ծախսերի աճով, «Պետական

պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն պատգամավորի փոխհատուցման վճարի փոփոխմամբ, որը սեպտեմբեր ամսից սահմանվել է 250 հազար դրամ՝ նախկինում գործող 50 հազարի փոխարեն, ինչպես նաև շենքային պայմանների բարելավման և տրանսպորտային միջոցներով ապահովվածության ծախսերի ավելացմամբ:

Տես աղյուսակ N 4:

Հայաստանի Հանրապետության Վարչապետի աշխատակազմ. ՀՀ Վարչապետի աշխատակազմի պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է պետական բյուջեի 10 ծրագիր: Ծախսերը կազմել են շուրջ 23.9 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 91.2%-ը: Ծրագրված ցուցանիշից շեղումը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ Վարչապետի լիազորությունների իրականացման ծրագրի կատարողականով: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ Վարչապետի աշխատակազմի պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերի գծով ծախսերն աճել են 29%-ով կամ 5.4 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ Վարչապետի լիազորությունների իրականացման և Պետական հատվածի արդիականացման ծրագրերի շրջանակներում կատարված ծախսերի աճով:

Տես աղյուսակ N 5:

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարան. ՀՀ սահմանադրական դատարանի գործունեության ապահովմանը 2021 թվականի ընթացքում տրամադրվել է 678.7 մլն դրամ՝ ապահովելով 99.4% կատարողական: Միջոցները հիմնականում ուղղվել են ՀՀ սահմանադրական դատարանի գործունեության և սահմանադրական արդարադատության ապահովման միջոցառմանը, որի ծախսերը կազմել են 665.4 մլն դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.4%-ը: 2020 թվականի համեմատ ՀՀ սահմանադրական դատարանի ծախսերն աճել են 12.9%-ով կամ 77.8 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված աշխատանքի վարձատրության ծախսերի աճով՝ կապված աշխատողների թվաքանակի ավելացման հետ:

Տես աղյուսակ N 6:

Բարձրագույն դատական խորհուրդ. Բարձրագույն դատական խորհրդին 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է 12.4 մլրդ դրամ՝ ապահովելով տարեկան ծրագրի 94.8% կատարողական: Միջոցներն ուղղվել են Դատական իշխանության գործունեության ապահովման և իրականացման ծրագրին: Բոլոր միջոցառումներում առկա շեղումները հիմնականում պայմանավորված են շարունակական ծախսերի խնայողությամբ: 2020 թվականի համեմատ Բարձրագույն դատական խորհրդի ծախսերն աճել են 5.7%-ով կամ 672.5 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված 2021 թվականի ընթացքում դատավորների հաստիքների ավելացման արդյունքում աշխատանքի վարձատրության ծախսերի և շարունակական ծախսերի աճով:

Տես աղյուսակ N 6:

Հայաստանի Հանրապետության դատախազություն. Դատախազությանը հաշվետու ժամանակահատվածում տրամադրվել է ավելի քան 6.1 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 99.9%-ը: Հատկացումների հաշվին կատարվել են 2 ծրագրեր՝ «Փորձաքննության ծառայություններ» և «Դատավարական ղեկավարում և դատախազական հսկողություն»:

Միջոցների գերակշիռ մասը՝ 5.8 մլրդ դրամը, տրամադրվել է Դատական ղեկավարման և դատախազական հսկողության ծրագրին, որը կատարվել է 99.9%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերն աճել են 13.5%-ով կամ 730.3 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված Քրեական հետապնդման, դատավարական ղեկավարման և դատախազական հսկողության ծառայությունների տրամադրման ծախսերի 15.3% (746.0 մլն դրամ) աճով, որն էլ պայմանավորված է դատաիրավական համակարգի բարեփոխումների, հանցավորության դեմ պայքարի աշխատանքների ուժեղացման ու արդյունավետության բարձրացման անհրաժեշտությամբ:

Տես աղյուսակ N 7:

Հայաստանի Հանրապետության հատուկ քննչական ծառայություն. Ծառայությանը տրամադրվել է 718.0 մլն դրամ՝ ապահովելով տարեկան ծրագրի 92.0% կատարողական: Միջոցների գերակշիռ մասը՝ 717.6 մլն դրամն ուղղվել է ՀՀ հատուկ քննչական ծառայությունների ծրագրի քրեական վարույթի իրականացման միջոցառմանը, որը կատարվել է 92.9%-ով:

«Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» ՀՀ օրենքի 48-րդ հոդվածի 20-րդ մասի համաձայն՝ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության գործունեությունը 2021 թվականի հոկտեմբերի 22-ից դադարեցվել է:

Տես աղյուսակ N 7:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն. Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է պետական բյուջեի 22 ծրագիր, որոնց գծով ծախսերը կազմել են 201.4 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 93.8%-ը: Ծրագրից շեղումը և նախորդ տարվա համեմատ ծախսերի աճը հիմնականում պայմանավորված է Ճանապարհային ցանցի բարելավման, Տարածքային զարգացման, Ոռոգման համակարգի առողջացման, Քաղաքային զարգացման և Ջրամատակարարման և ջրահեռացման բարելավման ծրագրերի կատարողականով:

2021թ. ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից իրականացված ծրագրերը (մլն դրամ)

	2020թ. փաստ	2021թ. ճշտված պլան	2021թ. փաստ	Կատարողական ը ճշտված պլանի նկատմամբ (%)	2021թ. 2020թ.-ի նկատմամբ (%)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	178,206.2	214,770.5	201,373.0	93.8	113.0
Ոռոգման համակարգի առողջացում	18,365.1	21,449.7	19,823.3	92.4	107.9
Ճանապարհային ցանցի բարելավում	51,990.8	66,380.1	60,475.3	91.1	116.3

Ջրամատակարարման և ջրահեռացման բարելավում	1,765.2	7,430.7	6,648.3	89.5	376.6
Քաղաքային զարգացում	16,731.2	21,238.2	19,748.9	93.0	118.0
Տարածքային զարգացում	75,392.4	82,868.3	81,224.5	98.0	107.7
Այլ ծրագրեր	13,961.4	15,403.5	13,452.7	87.3	96.4

2021 թվականին Ոռոգման համակարգի առողջացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 92.4%-ը՝ ավելի քան 19.8 մլրդ դրամ: Ծրագրի կատարողականը հիմնականում պայմանավորված է տվյալ բնագավառում արտաքին աջակցությամբ իրականացվող վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի կատարողականով:

Եվրասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ իրականացվող ոռոգման համակարգերի զարգացման ծրագրի նպատակն է՝ փոխարինել մեխանիկական ոռոգումը ինքնահոսով, վերականգնել մայր և երկրորդ կարգի ջրանցքների, ներտնտեսային ցանցի առավել քայքայված և վթարային հատվածները: Ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականին հիմնանորոգվել են 187.4 կմ երկարությամբ ոռոգման ցանցեր՝ նախատեսված 215 կմ-ի դիմաց: Միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է 4.6 մլրդ դրամ, կամ ծրագրի 81.2%-ը:

Ֆրանսիայի Հանրապետության կառավարության աջակցությամբ իրականացվող Վեդու ջրամբարի կառուցման վարկային ծրագրի շրջանակներում Վեդի և Խոսրով գետերի վրա ջրընդունիչ հանգույցների ու ջրի փոխադրման համակարգի և Վեդի ջրամբարի ոռոգման ջրանցքից սկսվող և ընդհանուր շուրջ 36.2 կմ երկարությամբ ոռոգման համակարգի կառուցման աշխատանքներն ավարտվել են: 2021 թվականին շարունակվել են Վեդու երկու պատվարների կառուցման աշխատանքները: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է հատկացված միջոցների 94.2%-ը՝ 4.3 մլրդ դրամ:

Ոռոգում-ջրառ իրականացնող «Ջրառ» ՓԲԸ-ին նախատեսված աջակցության հիմնական նպատակն է կազմակերպության վնասների փոխհատուցման արդյունքում նրա տեխնիկական և ֆինանսական գործունակության ու ֆինանսական կայունացման ապահովումը, որի համար նախատեսված 1.4 մլրդ դրամն օգտագործվել է ամբողջ ծավալով:

Ոռոգման ծառայություններ մատուցող ընկերություններին ֆինանսական աջակցության նպատակով նախատեսված 2.9 մլրդ դրամը նույնպես ամբողջությամբ օգտագործվել է: Միջոցներն ուղղվել են 15 ջրօգտագործողների ընկերություններին:

Ոռոգման համակարգի առողջացման միջոցառման շրջանակներում ոռոգման համակարգի 15 ընկերություններին 2021 թվականի պետական բյուջեից հատկացված 5.5 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է:

2020 թվականի համեմատ Ոռոգման համակարգի առողջացման ծրագրի ծախսերն աճել են 7.9%-ով կամ 1.5 մլրդ դրամով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում *Ճանապարհային ցանցի բարելավման ծրագրին* ուղղվել է շուրջ 60.5 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 91.1%-ը:

Պետական նշանակության ավտոճանապարհների հիմնանորոգման միջոցառման շրջանակներում 2021 թվականին իրականացվել են առաջնահերթ վերականգնման կարիք ունեցող 218.5 կմ ընդհանուր երկարությամբ ճանապարհահատվածների հիմնանորոգման աշխատանքներ, որից 120.7 կմ՝ միջպետական, 79.3 կմ՝ հանրապետական, 18.5 կմ՝ տեղական նշանակության (այդ թվում՝ 2020-2021թթ. փոխանցիկ՝ 34.8 կմ), իսկ 2021-2022 թվականների փոխանցիկ (25.4 կմ ընդհանուր երկարությամբ) և 2021 թվականից անավարտ մնացած (29.0 կմ ընդհանուր երկարությամբ) ճանապարհահատվածների հիմնանորոգման

աշխատանքները կավարտվեն և շահագործման կհանձնվեն 2022 թվականին: Միաժամանակ, հետպատերազմյան իրավիճակով պայմանավորված՝ բնակչության անվտանգությունն ու կենսական կարիքներն ապահովելու նպատակով, 2021 թվականին ՀՀ Սյունիքի մարզում իրականացվել են այլընտրանքային ճանապարհների կառուցման և վերակառուցման համար անհրաժեշտ աշխատանքներ: Միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 94.7%-ը՝ 25.8 մլրդ դրամ:

Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի Տրանշ 2-ի՝ Աշտարակ-Թալին 42 կմ հատվածի վերակառուցման գործող ծրագրի (ԱԶԲ-ի վարկ) շրջանակներում 2021 թվականին ավարտվել են 8 կմ (կմ 29+600-կմ 37+545) հատվածի առկա նախագծի լրամշակման և նոր մրցութային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքները: Հայտարարվել է կապալառուների ընտրության միջազգային բաց մրցույթ, սկսվել են 34 կմ հատվածի (կմ 37+545-կմ 71+500) նախագծի և նոր մրցութային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքները:

Տրանշ 3-ի՝ Թալին-Գյումրի 46.2 կմ հատվածում 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է մոտ 16 կմ երկշերտ ասֆալտի տեղադրում, 9 կմ երկշերտ ասֆալտի տեղադրում: Լանջիկ-Գյումրի՝ շուրջ 27.5 կմ հատվածում կատարվել է մոտ 15 կմ երկշերտ ասֆալտի տեղադրում, 10 կմ երկշերտ ասֆալտի տեղադրում:

Տրանշ 4-ի՝ Քաջարան-Ագարակ (Իրանի սահման) հատվածի վերակառուցման գործող ծրագրի շրջանակներում Քաջարան-Ագարակ (Իրանի սահման) շուրջ 45 կմ ընդհանուր երկարությամբ հատվածի համար խորհրդատու ընկերության կողմից իրականացվել են նախագծման աշխատանքներ: Շարունակվել են Սիսիան-Քաջարան ճանապարհահատվածի կառուցման ֆինանսավորման վերաբերյալ բանակցությունները միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ: Իրականացվել են նաև Քաջարանի թունելի կառուցման նախագծման աշխատանքները: Համաձայն նախագծի նախատեսվում է կառուցել շուրջ 7.2 կմ երկարությամբ նոր թունել և դրա մոտեցումները (շուրջ 4 կմ):

Հյուսիս-հարավ միջանցքի զարգացման ծրագրի՝ տարբեր դոնորների աջակցությամբ իրականացվող միջոցառումների շրջանակներում օգտագործվել է 10.1 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 79.3%-ը:

Միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների պահպանման և անվտանգ երթևեկության ծառայությունների շրջանակներում 2021 թվականին իրականացվել են ՀՀ պետական նշանակության ավտոճանապարհների պահպանում և շահագործում, միջին նորոգման աշխատանքներ (նորոգվող ճանապարհահատվածների ընդհանուր երկարությունը (77.423 կմ), ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների և տրանսպորտային օբյեկտների ընթացիկ ամառային (2003.9 կմ) և ընթացիկ ձմեռային (2387.4 կմ), ավտոմոբիլային ճանապարհների և դրանց վրա գտնվող և առանձին պահպանման հանձնվող թունելների (3 հատ), կամուրջների (5 հատ) և մետաղական արգելափակոցների պահպանման և վերականգնման (720.6 կմ) աշխատանքներ: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 9.7 մլրդ դրամ կամ ծրագրի 94.3%-ը: Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է եղանակային անբարենպաստ պայմանների հետևանքով 2 օբյեկտների շինարարական աշխատանքների հետաձգմամբ:

Հայաստան-Վրաստան սահմանային տրանսպորտային ճանապարհի (Մ6 Վանաձոր-Քազրադաշեն) բարելավման ծրագրի շրջանակներում կատարվել են հողային, հորատապայթեցման, ջրահեռացման խողովակների, հենապատերի և մայրերի կառուցման, հաղորդակցողիների տեղափոխման, ինչպես նաև ասֆալտապատման աշխատանքներ,

կառուցվել է արտաքին լուսավորության նոր ցանց ճանապարհի Ալավերդի քաղաքային հատվածում, վերակառուցվել է շուրջ 5.9 կմ ջրագիծ, սկսվել է ճանապարհի կմ 50+700-ում գտնվող 2 կամուրջների վերակառուցումը: Ավարտվել և շահագործման են հանձնվել Հ-8 հանրապետական ճանապարհի և Մ-5 Երևան-Արմավիր-Թուրքիայի հետ սահման միջպետական ճանապարհի վրա նախանշված 9 վտանգավոր կետերի անվտանգության հետ կապված աշխատանքները: Մ-2 և Մ-4 միջպետական ճանապարհների վրա նախանշված 9 վտանգավոր կետերի անվտանգության հետ կապված աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Ծրագրի՝ տարբեր դոնորների աջակցությամբ իրականացվող միջոցառումների շրջանակներում օգտագործվել է 6.6 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 93.5%-ը:

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականին շարունակվել են ՀՀ Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի, Գեղարքունիքի, Լոռու, Շիրակի և Սյունիքի մարզերում 2020 թվականին մեկնարկած շուրջ 67.8 կմ ընդհանուր երկարությամբ թվով 12 ճանապարհների շինարարական աշխատանքները: Հիմնանորոգվել և շահագործման են հանձնվել վերը նշված 12 ճանապարհներից 10-ը (ընդհանուր 55.84 կմ երկարությամբ): Մնացած երկուսը (12 կմ) նախատեսվում է շահագործման հանձնել մինչև ծրագրի ավարտը՝ 2022 թվականին: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 5.4 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 90.8%-ը: 2020 թվականի համեմատ ճանապարհային ցանցի բարելավման ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերն աճել են 16.3%-ով կամ 8.5 մլրդ դրամով:

2021 թվականի ընթացքում *Ջրամատակարարման և ջրահեռացման բարելավման ծրագրի* շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 89.5%-ը՝ ավելի քան 6.6 մլրդ դրամ: Ծրագրի ծախսերի հիմնական մասն իրականացվել է արտաքին աջակցությամբ: Մասնավորապես՝ Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածքների վերականգնման երրորդ փուլի շրջանակներում օգտագործվել է 2.4 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 85.5%-ը: Այս ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է բարելավել ՀՀ Շիրակի, Լոռու, Արմավիրի, Գեղարքունիքի, Վայոց Ձորի և Սյունիքի մարզերի՝ ընդհանուր թվով 11 քաղաքների և 37 գյուղերի (ծրագրի խնայողությունների հաշվին նախատեսվում է լրացուցիչ շինարարական աշխատանքներ կատարել նաև մի շարք այլ համայնքներում ևս) ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի վերակառուցում:

Եվրոպական ներդրումային բանկի և Եվրոպական միության հարևանության ներդրումային ծրագրի աջակցությամբ իրականացվող Երևանի ջրամատակարարման բարելավման ծրագրի վարկային և դրամաշնորհային բաղադրիչների՝ ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածքների հիմնանորոգման աշխատանքների շրջանակներում նորոգվել են 1.5 կմ երկարությամբ ջրագծեր, 1.2 կմ երկարությամբ մուտքագծեր, նորոգվել են 140 տնային միացումներ: Այդ նպատակով օգտագործվել է 384.6-ական մլն դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշների համապատասխանաբար 95.2%-ը և 98.1%-ը:

Նախորդ տարվա համեմատ Ջրամատակարարման և ջրահեռացման բարելավման ծրագրի ծախսերն աճել են 3.8 անգամ կամ շուրջ 4.9 մլրդ դրամով՝ պայմանավորված 2020 թվականին ծրագրի ցածր՝ 20% կատարողականով:

Քաղաքային զարգացման ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում օգտագործվել է ավելի քան 19.7 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 93%-ը:

ՎԶԵԲ-ի աջակցությամբ իրականացվող Գյումրու քաղաքային ճանապարհների ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականին ամբողջությամբ բարելավվել, հիմնանորոգվել, կահավորվել և արդիականացվել է Գյումրի քաղաքի փողոցների 25.5 կմ երկարությամբ ճանապարհահատված՝ իրենց հարակից մայթերով, փողոցների անձրևաջրերի հեռացման 2 համակարգի հիմնանորոգմամբ և փողոցային լուսավորության համակարգով՝ լուսակետ հենասյունով: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 3 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 93.1%-ը:

Նախորդ տարվա համեմատ Քաղաքային զարգացման ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերն աճել են 18%-ով կամ 3 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ իրականացվող քաղաքային ենթակառուցվածքների և քաղաքի կայուն զարգացման ներդրումային ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերի աճով և հաշվետու տարում տրանսպորտային համակարգերի արդյունավետության բարելավման միջոցառման շրջանակներում Երևան համայնքի կողմից 2021 թվականի ընթացքում ձեռքբերված ZHONGTONG մակնիշի թվով 211 տրանսպորտային միջոցների ներմուծման արդյունքում առաջացած ՀՀ հարկային օրենսգրքով սահմանված հարկային պարտավորությունների վճարման համար 2.2 մլրդ դրամի չափով միջոցների հատկացմամբ:

Տարածքային զարգացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 98%-ը՝ 81.2 մլրդ դրամ: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 89.5%-ը կամ 12.3 մլրդ դրամ: Նախատեսված 265 համայնքից փաստաթղթերը ներկայացվել են 225-ի կողմից:

Տարածքային զարգացման ծրագրին հատկացված միջոցների հիմնական մասը՝ 64.6 մլրդ դրամը կազմել է տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ֆինանսական աջակցությունը՝ պետական բյուջեից համայնքների բյուջեներին ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրվող դոտացիաները (Տես աղյուսակ N26) և օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքների բյուջեների կորուստների փոխհատուցման ծախսերը, որոնք նախատեսված ծավալով տրամադրվել են հանրապետության 502 համայնքներին: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերն աճել են 7.7%-ով կամ 5.8 մլրդ դրամով: Աճը պայմանավորված է տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ֆինանսական աջակցության ծախսերի 16.6% (9.2 մլրդ դրամ) աճով:

Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման ծրագրի շրջանակներում շինարարական աշխատանքներ են տարվել անավարտ 20 դպրոցներում, աշխատանքներն ավարտին են հասցվել 1 դպրոցում, մշակվել է 10 նոր նախագիծ: Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 5.6 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրային ցուցանիշի 92.6% կատարողական:

2020 թ. համեմատ Դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության մակարդակի բարձրացման ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերն աճել են 11.5%-ով կամ 584.1 մլն դրամով:

2021 թվականին Սոցիալական ներդրումների և տեղական զարգացման ծրագրի իրականացման համար օգտագործված գումարի շրջանակներում Կողբ համայնքում տեղադրվել և արդիականացվել է տրանսֆորմատորային կայանը: Տարբեր համայնքների համար գնվել են 44 միավոր մեքենա և գյուղատնտեսական տեխնիկա, ինչպես նաև 150 աղբի մետաղյա կոնտեյներ: Տեղադրվել է 16 ֆոտովոլտային կայան: ՀՀ պետական բյուջեից տվյալ ծրագրին հատկացվել էր 2.3 մլրդ դրամ, որի դիմաց կատարված ծախսերը կազմել են շուրջ 2.4 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 102% կատարողական: 2020 թվականի համեմատ տվյալ ծրագրի ծախսերն աճել են 3.1 անգամ կամ 473.2 մլն դրամով:

ՀԲ աջակցությամբ իրականացվող Տարածքային զարգացման հիմնադրամի ծրագրի շրջանակներում սկսվել են շինարարական աշխատանքներ 6 օբյեկտներում, գնվել և ՀՀ տարբեր մարզերի համայնքներին է տրվել 21 միավոր տեխնիկա, և տեղադրվել է 11 ֆոտովոլտային կայան: Ծրագրի ծախսերը կազմել են 1.5 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 91.7%-ը: 2020 թվականի համեմատ տվյալ ծախսերը նվազել են 40.6%-ով կամ ավելի քան 1 մլրդ դրամով:

Տես աղյուսակ N 8:

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն.

Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել են 12 ծրագրեր, որոնց տրամադրվել է 157.9 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 99.2%-ը: 2020 թվականի համեմատ ՀՀ ԱՆ ծախսերն աճել են 11.4%-ով կամ 16.1 մլրդ դրամով:

2021թ. ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից իրականացված ծրագրերը (մլն դրամ)

	2020թ. փաստ	2021թ. ճշտված ալի	2021թ. փաստ	Կատարողականը ճշտված նկատմամբ (%)	2021թ. 2020թ.-ի նկատմամբ (%)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	141,778.9	159,190.6	157,909.7	99.2	111.4
Հանրային առողջության պահպանում	34,356.0	41,118.1	40,997.1	99.7	119.3
Առողջության առաջնային պահպանում	27,032.7	28,593.1	28,444.1	99.5	105.2
Մոր և մանկան առողջության պահպանում	16,970.7	19,271.9	19,245.7	99.9	113.4
Ոչ վարակիչ հիվանդությունների բժշկական օգնության ապահովում	15,110.8	17,395.0	17,340.8	99.7	114.8
Սոցիալապես անապահով և առանձին խմբերի անձանց բժշկական	25,982.9	34,410.0	34,066.2	99.0	131.1

օգնություն					
Այլ ծրագրեր	22,325.9	18,402.5	17,815.7	96.8	79.8

Հաշվետու տարում շուրջ 41 մլրդ դրամ տրամադրվել է *Հանրային առողջության պահպանման ծրագրին*՝ կազմելով ծրագրային ցուցանիշի 99.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Հանրային առողջության պահպանման ծրագրի ծախսերն աճել են 19.3%-ով կամ 6.6 մլրդ դրամով:

«Հայաստանի Հանրապետությունում կորոնավիրուսային վարակի (COVID-19) կանխարգելման, վերահսկման, բուժման և այլ համալիր միջոցառումների իրականացում» միջոցառման համար նախատեսված 27.7 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է: Նախորդ տարվա համեմատ միջոցառման ծախսերն աճել են 4.7%-ով կամ 1.3 մլրդ դրամով՝ պայմանավորված ծրագրի նկատմամբ մեծ պահանջարկով, մատուցված ծառայությունների ծավալի և հիվանդների թվի աճով:

Հայաստանի Հանրապետությունում կորոնավիրուսային վարակի (COVID) կանխարգելմանն ուղղված՝ պատվաստանյութի ձեռքբերման միջոցառումների շրջանակներում ձեռք է բերվել պատվաստանյութի 1845680 չափաբաժին (1 բնակչի համար 2 դեղաչափ)՝ կանխատեսված 1817400-ի դիմաց: Պատվաստանյութերի ձեռքբերման նպատակով օգտագործվել է 7.4 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 98.8%-ը: Շեղումը պայմանավորված է բանակցությունների արդյունքում գների նվազմամբ, ինչպես նաև արտարժույթի կանխատեսված և փաստացի փոխարժեքների տարբերությամբ: Նախորդ տարվա համեմատ Հայաստանի Հանրապետությունում կորոնավիրուսային վարակի (COVID-19) կանխարգելմանն ուղղված՝ պատվաստանյութի ձեռքբերման միջոցառումների իրականացման գծով ծախսերն աճել են 8.3 անգամ կամ 6.5 մլրդ դրամով՝ պայմանավորված ծրագրի նկատմամբ մեծ պահանջարկով:

2021 թվականին իրականացվել է 801360 պատվաստում՝ նախատեսված 960000-ի և 2020 թվականի 818151-ի դիմաց: 2021 թվականին *Իմունականխարգելման ազգային ծրագրի* ծախսերը կազմել են ավելի քան 3.1 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.8% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծախսերն աճել են 13.6%-ով կամ 373.1 մլն դրամով:

2021 թվականին *բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման և հանրային առողջապահության ծառայությունների ձեռքբերման միջոցառման* շրջանակներում 2021 թվականին հակահամաճարակային միջոցառումների իրականացման նպատակով կատարվել են 1313956 հետազոտություններ՝ կանխատեսված 550000-ի և 2020 թվականի 792147-ի փոխարեն, վարակիչ օջախների ախտահանման 2307 ծառայություններ՝ կանխատեսված 5000-ի և 2020 թվականի 1984-ի փոխարեն: 2021 թվականին իրականացվել է ստացված պատվաստանյութերի 4050490 դեղաչափի արդյունավետ կառավարում՝ 2020 թվականի 965830-ի փոխարեն: 2021 թվականին բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման և հանրային առողջապահության ծառայությունների

ձեռքբերման նպատակով նախատեսված 2.3 մլրդ դրամն օգտագործվել է ամբողջությամբ, որը 14.8%-ով կամ 300 մլն դրամով գերազանցել է նախորդ տարվա ցուցանիշը:

2021 թվականին *Առողջության առաջնային պահպանման ծրագրի* շրջանակներում պետական բյուջեից օգտագործվել է ավելի քան 28.4 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 99.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 5.2%-ով կամ 1.4 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բժշկական օգնության ծառայությունների գծով ծախսերի աճով:

Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման գծով կազմակերպություններում գրանցվել է 3077.4 հազար մարդ՝ բյուջեով նախատեսված 2951.7 հազարի և 2020 թվականի 3003.7 հազարի դիմաց: Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բժշկական օգնության ծառայությունների գծով ծախսերը կազմել են 27.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծախսերն աճել են 4.7%-ով կամ 1.3 մլրդ դրամով:

Մոր և մանկան առողջության պահպանման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է ավելի քան 19.2 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.9% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ Մոր և մանկան առողջության պահպանման ծրագրի ծախսերն աճել են 13.4%-ով կամ 2.3 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված երեխաներին բժշկական օգնության ծառայությունների գծով ծախսերի աճով: Միջոցառման շրջանակներում 2021 թվականին մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թիվը կազմել է 51631՝ կանխատեսված 52413-ի և 2020 թվականի 51698-ի դիմաց: 2021 թվականին ծնունդների թիվը կազմել է 36114՝ կանխատեսված 38250-ի դիմաց, իսկ կեսարյան հատումների թիվը՝ 13267՝ կանխատեսված 13500-ի դիմաց:

Հաշվետու տարում մանկաբարձական բժշկական օգնության ծառայությունների ձեռքբերմանը հատկացվել է շուրջ 7 մլրդ դրամ, որն ամբողջությամբ օգտագործվել է, իսկ նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 1%-ով (71.8 մլն դրամով):

Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բուժօգնության և սպասարկման շրջանակներում 2021 թվականին բուժօգնություն է ստացել 89889 հիվանդ՝ կանխատեսված 84313-ի և 2020 թվականի 75329-ի դիմաց՝ պայմանավորված կարճաժամկետ դեպքերի թվի աճով: 2021 թվականին ցերեկային ստացիոնար և կարճաժամկետ կամ փոքր ծավալի բուժօգնության դեպքերի թիվը կազմել է 8079՝ կանխատեսված 8249-ի դիմաց՝ պայմանավորված կորոնավիրուսի համավարակի պայմաններում հիվանդների ցածր դիմելիությամբ: Հաշվետու տարվա ընթացքում երեխաներին բժշկական օգնության ծառայությունների ձեռքբերմանն ուղղվել է շուրջ 11.1 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.8%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 23.1%-ով կամ 2.1 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված հիվանդների դիմելիության աճով:

Ոչ վարակիչ հիվանդությունների բժշկական օգնության ապահովման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 17.3 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ոչ վարակիչ հիվանդությունների բժշկական օգնության ապահովման

ծրագրի ծախսերն աճել են 14.8%-ով կամ 2.2 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայությունների ծախսերի աճով:

Հեմոդիալիզի և պերիտոնիալ դիալիզի անցկացման ծառայություններին հատկացված միջոցներով պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում 2021 թվականին իրականացվել է 151196 սեանս՝ կանխատեսված 177969-ի և 2020 թվականի 150519-ի դիմաց: Թերակատարումը պայմանավորված է շահառուներին տարվա ընթացքում տրամադրվող միջին սեանսների թվի նվազմամբ: Հեմոդիալիզի և պերիտոնիալ դիալիզի անցկացման ծառայությունների ծախսերը կազմել են շուրջ 3.1 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրի 99.9% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 12.4%-ով կամ 338 մլն դրամով:

Անհետաձգելի բժշկական օգնության միջոցառման շրջանակներում մատուցվել են անհետաձգելի բժշկական օգնության, ինչպես նաև գլխուղեղի սուր և ենթասուր իշեմիկ կաթվածների թրոմբոլիտիկ բուժման և մեխանիկական թրոմբեկտոմիա ծառայություններ: 2021 թվականին պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում անհետաձգելի բուժօգնություն է ստացել 27414 հիվանդ՝ կանխատեսված 23934-ի և 2020 թվականի 26806-ի դիմաց: Անհետաձգելի բժշկական օգնության ծախսերը կազմել են ավելի քան 3.5 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.3%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 12.1%-ով կամ 379 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված հիվանդների թվի աճով:

Հոգեկան և նարկոլոգիական հիվանդների բժշկական օգնության ծառայությունների շրջանակներում 2021 թվականին բուժօգնություն է ստացել 7594 հիվանդ՝ կանխատեսված 7044-ի և 2020 թվականի 6145-ի դիմաց: Հոգեկան և նարկոլոգիական հիվանդների բժշկական օգնության ծառայություններին հաշվետու տարում տրամադրվել է ավելի քան 3.3 մլրդ դրամ՝ կազմելով նախատեսվածի 99.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 11.3%-ով կամ 340.7 մլն դրամով՝ պայմանավորված պահպանման ծախսերի, ինչպես նաև հիվանդների թվի աճով:

Ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայությունների շրջանակներում պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում 2021 թվականին բուժօգնություն է ստացել 36409 հիվանդ՝ կանխատեսված 34526-ի և 2020 թվականի 30837-ի դիմաց: Հաշվետու տարում վիրաբուժական միջամտությունների թիվը կազմել է 7457՝ կանխատեսված 7000-ի դիմաց: Ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության ծառայությունների ծախսերը կատարվել են 99.8%-ով՝ կազմելով շուրջ 5.8 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերն աճել են 26.4%-ով կամ 1.2 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված ուռուցքաբանական և

արյունաբանական հիվանդությունների բժշկական օգնության գծով ծառայություններից օգտվելու դեպքերի թվի աճով:

34.1 մլրդ դրամ է օգտագործվել *Սոցիալապես անապահով և առանձին խմբերի անձանց բժշկական օգնության ծրագրի շրջանակներում*՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 99%-ը: Ծրագրում ընդգրկված են հինգ միջոցառումներ: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 31.1%-ով կամ 8.1 մլրդ դրամով: Սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածներին տրամադրվող բժշկական օգնության ծառայությունների շրջանակներում պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնություն է ստացել 259873 հիվանդ՝ կանխատեսված 193500-ի և 2020 թվականի 150406-ի դիմաց: Կանխատեսված և նախորդ տարվա համեմատ դեպքերի բարձր ցուցանիշը պայմանավորված է մատուցվող բուժօգնության՝ միջինից ցածր գին ունեցող, կարճաժամկետ ծառայությունների քանակի աճով: 2021 թվականին ավելի քան 23.4 մլրդ դրամ է տրամադրվել սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածներին տրամադրվող բժշկական օգնության ծառայությունների ֆինանսավորմանը՝ ապահովելով 99.3% կատարողական: 2020թ. համեմատ ծախսերն աճել են 27.8%-ով կամ 5.1 մլրդ դրամով:

Զինծառայողների, ինչպես նաև փրկարար ծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների համար բժշկական օգնության ծառայությունների գծով պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում բուժօգնություն է մատուցվել 57361 հիվանդի՝ կանխատեսված 46738-ի և 2020 թվականի 32050-ի դիմաց: Զինծառայողների, ինչպես նաև փրկարար ծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների համար բժշկական օգնության ծառայությունների ծախսերը կազմել են շուրջ 6.6 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 98.1% կատարողական: 2020 թվականի համեմատ միջոցառման ծախսերն աճել են 99.6%-ով կամ 3.3 մլրդ դրամով:

Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների բժշկական օգնության և սպասարկման գծով պետության կողմից երաշխավորված անվճար հիվանդանոցային բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում 2021 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից հատուցվել է 28866 դեպք՝ կանխատեսված 11083-ի և 2020 թվականի 21537-ի դիմաց: Միաժամանակ, իրականացվել են սոցիալական փաթեթի 74111 շահառուների կանխարգելիչ քննություններ՝ կանխատեսված 72484-ի և 2020 թվականի 71804-ի դիմաց: Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների ծախսերը կազմել են շուրջ 3.4 մլրդ դրամ՝ 98.8%-ով ապահովելով ծրագրի կատարումը և 9.8%-ով կամ 365.8 մլն դրամով զիջելով նախորդ տարվա ցուցանիշը:

ՀՀ ԱՆ կողմից իրականացվող այլ ծրագրերից Առողջապահության համակարգի արդիականացման և արդյունավետության բարձրացման ծրագրի ծախսերը 2021 թվականին կազմել են շուրջ 3.1 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 89.5%-ը, ընդ որում գրեթե բոլոր միջոցառումներում արձանագրվել են շեղումներ: Նախորդ տարվա համեմատ

Առողջապահության համակարգի արդիականացման և արդյունավետության բարձրացման ծրագրի ծախսերը նվազել են 36.3%-ով կամ 1.8 մլրդ դրամով:

Շտապ բժշկական օգնության ծրագրի նպատակն է՝ շտապ և անհետաձգելի բժշկական օգնության և սպասարկման կազմակերպումը հիվանդանոցային բժշկական կազմակերպություններում՝ անկախ սոցիալական կարգավիճակից: Ծրագրի շրջանակներում հաշվետու տարվա ընթացքում սպասարկվել է 571.4 հազար կանչ՝ կանխատեսված 559.4 հազարի և 2020 թվականի 592.4 հազարի դիմաց, օդային ճանապարհով սանիտարական ավիացիայի 86 կանչ՝ կանխատեսված 100-ի դիմաց, մարզից Երևան կամ այլ տարածաշրջանային հիվանդանոցներ տեղափոխվել է 16777 հիվանդ՝ կանխատեսված 16427-ի դիմաց: Փաստացի արդյունքային ցուցանիշների գերազանցումը կանխատեսվածների նկատմամբ հիմնականում պայմանավորված է կորոնավիրուսի համավարակով: Շտապ բժշկական օգնության ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է ավելի քան 4.9 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.7% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ շտապ բժշկական օգնության ծրագրի ծախսերը նվազել են 9.8%-ով կամ 537.4 մլն դրամով՝ պայմանավորված առանձին կազմակերպություններում կանչերի թվի կրճատմամբ, ինչպես նաև 2020 թվականին շտապ օգնության մեքենաներով հագեցվածության բարելավման նպատակով 298.2 մլն դրամի հատկացմամբ, որի համար 2021 թվականին միջոցներ չեն նախատեսվել:

Տես աղյուսակ N 9:

Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն.

Նախարարությանը 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է 19.6 մլրդ դրամ՝ կազմելով տարեկան ծրագրի 83.3%-ը: Նախարարության պատասխանատվությամբ հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել է 9 ծրագիր: 2020 թվականի համեմատ ՀՀ արդարադատության նախարարության ծախսերն աճել են 8.4%-ով կամ 1.5 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված «Հարկադիր կատարման ծառայություններ», «Քրեակատարողական ծառայություններ», «Դատական և հանրային պաշտպանություն» և «Հակակոռուպցիոն քաղաքականության մշակում, ծրագրերի համակարգում և մոնիթորինգի իրականացում» ծրագրերի գծով ծախսերի աճով, ինչպես նաև 2021 թվականին «Հակակոռուպցիոն գործերի քննության ապահովում» նոր ծրագրի ֆինանսավորմամբ:

Հաշվետու տարում Արդարադատության ոլորտում քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման, խորհրդատվության և մոնիթորինգի իրականացման ծրագրին տրամադրվել է ավելի քան 1.7 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 97.6%-ը: Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է թափուր հաստիքներով, նախատեսվածից ցածր գներով ծառայությունների և ապրանքների ձեռքբերմամբ, ինչպես նաև արխիվացման ու թվայնացման նախատեսված աշխատանքներն ամբողջությամբ չկատարվելու հանգամանքով: 2020 թ. համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 9.7%-ով (153.3 մլն դրամով):

Քրեակատարողական ծառայությունների ծրագրին հաշվետու տարում տրամադրվել է 12.2 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 94.9%-ը: Շեղումը հիմնականում արձանագրվել է «Քրեակատարողական ծառայություններ» միջոցառման, ինչպես նաև ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական և պրոբացիայի ծառայությունների կարողությունների զարգացման և տեխնիկական հագեցվածության ապահովման ծախսերում: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 2.9%-ով (346.6 մլն դրամով):

Հարկադիր կատարման ծառայությունների ծրագրի շրջանակներում հաշվետու տարում օգտագործվել է 2.7 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրի 97.7%-ը: Շեղումը պայմանավորված է թափուր հաստիքներով և ապրանքների ու ծառայությունների՝ նախատեսվածից ցածր գներով ձեռքբերմամբ: Նշված ծախսերը 15.3%-ով (359.1 մլն դրամով) գերազանցել են նախորդ տարվա ցուցանիշը:

ՀՀ արդարադատության նախարարության կողմից իրականացված այլ ծրագրերին տրամադրված 2.7 մլրդ դրամից 1.1 մլրդ դրամն ուղղվել է *Դատական և հանրային պաշտպանության ծրագրին*, որն ամբողջությամբ կատարվել է: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 38.9%-ով կամ 296.8 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված Փորձագիտական կենտրոնի նյութատեխնիկական հագեցվածության ապահովման նպատակով կատարված 328.5 մլն դրամ ծախսերով, որի համար 2020 թվականին միջոցներ չէին հատկացվել:

Հակակոռուպցիոն գործերի քննության ապահովման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 22.5%-ը՝ 210.4 մլն դրամ, որն ուղղվել է Կոռուպցիոն գործերի քննության արդյունավետության բարձրացման միջոցառմանը: Վերջինս իրականացվում է ԵՄ-ի կողմից արդարադատության ոլորտին բյուջետային աջակցության շրջանակներում:

Տես աղյուսակ N 10:

Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարություն. Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացում կատարվել է պետական բյուջեի 14 ծրագիր: Ծախսերը կազմել են շուրջ 43.4 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 94.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերի գծով ծախսերի 27.6%-ով կամ 9.4 մլրդ դրամով աճը հիմնականում պայմանավորված է Գյուղատնտեսության խթանման, Գյուղատնտեսության արդիականացման ու Գյուղական ենթակառուցվածքների վերականգնման և զարգացման ծրագրերի շրջանակներում կատարված ծախսերի աճով:

Գյուղատնտեսության խթանման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է ավելի քան 13.5 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 2.3 անգամ՝ շուրջ 7.6 մլրդ դրամով:

Գյուղատնտեսական վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման միջոցառման նպատակն է գյուղական համայնքներում գյուղատնտեսության համար առաջնահերթ համարվող ոլորտներում զբաղված ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների մասնակի սուբսիդավորման միջոցով վարկավորման մատչելիության մակարդակի բարձրացումը: 2021 թվականին միջոցառման շահառուների թիվը նախատեսված 68644-ի փոխարեն կազմել է 81131, որից 51644-ը նախորդ տարիներից սուբսիդավորվող տնտեսավարող սուբյեկտներն են: Յուրանիշի գերազանցումը պայմանավորված է ծրագրի նկատմամբ պահանջարկով և վարկային պորտֆելի ավելացմամբ՝ 0% տոկոսադրույքով վարկերի տրամադրման արդյունքում: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 9.8 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 97.6%-ով կամ 4.8 մլրդ դրամով:

Գյուղատնտեսական հումքի մթերումների (գնումների) նպատակով ագրովերամշակման ոլորտին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման միջոցառման նպատակը գյուղատնտեսական մթերքներ վերամշակող արդյունաբերության ոլորտում զբաղված իրավաբանական անձանց պտուղբանջարեղենի և խաղողի մթերումների նպատակով տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքի մասնակի սուբսիդավորման միջոցով վարկավորման մատչելիության բարձրացումն է: 2021 թվականի ընթացքում միջոցառման շահառուների թիվը նախատեսված 141-ի փոխարեն կազմել է 204, որից 91-ը նախորդ տարիներից սուբսիդավորվող տնտեսավարող սուբյեկտներն են: Յուրանիշի գերազանցումը պայմանավորված է կորոնավիրուսի տնտեսական հետևանքների չեզոքացման շրջանակներում 0% տոկոսադրույքով տրամադրվող վարկերի նկատմամբ մեծ պահանջարկով: Միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է 2.7 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 3.8 անգամ կամ շուրջ 2 մլրդ դրամով:

Գյուղական ենթակառուցվածքների վերականգնման և զարգացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է ավելի քան 2.4 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 81.9%-ը: Ծրագիրն ամբողջությամբ ֆինանսավորվել է արտաքին աջակցությամբ: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծրագրի ծախսերն աճել են 71.4%-ով կամ 1 մլրդ դրամով:

Գյուղատնտեսության արդիականացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 4.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.4% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծրագրի ծախսերն աճել են 3.5 անգամ (3 մլրդ դրամով):

Հայաստանի Հանրապետությունում խաղողի, ժամանակակից տեխնոլոգիաներով մշակվող ինտենսիվ պտղատու այգիների և հատապտղանոցների հիմնման համար վարկային տոկոսադրույքների սուբսիդավորման միջոցառման նպատակն է՝ այգետնկումների խթանմամբ հանրապետությունում զարգացնել պտղաբուծությունը և խաղողագործությունը, ավելացնել խաղողի, պտղի և հատապտղի արտադրության, պտուղների և հատապտուղների ներմուծման փոխարինման ու արտահանման ծավալները: Հաշվետու տարում նախատեսված

291.5 հա-ի դիմաց փաստացի կատարվել է 912.62 հա նոր ինտենսիվ պտղատու այգիների և նախորդ տարիներին հիմնված 636.43 հա ինտենսիվ պտղատու այգիների համար նպատակային վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորում: 2021 թվականին հիմնվել են 912.62 հա այգիներ՝ նախորդ տարվա 517.6 հա-ի դիմաց: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 1.1 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 5.7 անգամ կամ 888.7 մլն դրամով:

Հայաստանի Հանրապետության ագրոպարենային ոլորտի սարքավորումների ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում հաշվետու տարում սուբսիդավորումից օգտվել է 430 շահառու՝ նախատեսված 250 շահառուի դիմաց, որը պայմանավորված է կորոնավիրուսի պայմաններում վարկավորման 0-ական տոկոսադրույք սահմանելու արդյունքում ծրագրի նկատմամբ մեծ պահանջարկով: Նախորդ տարի ծրագրից օգտվել էր 238 շահառու: Միջոցառման շրջանակներում ձեռք է բերվել 776 միավոր սարքավորում՝ նախորդ տարվա 377-ի դիմաց: Միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 967.5 մլն դրամ՝ ապահովելով 98.2% կատարողական:

Ջրոսաշրջության զարգացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 3.2 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 88.2%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Ջրոսաշրջության զարգացման ծրագրի ծախսերն աճել են 41.3%-ով կամ 940.3 մլն դրամով:

2021 թվականի ընթացքում կորոնավիրուսի համավարակի կանխարգելման նպատակով Ճգնաժամների հակազդման և արտակարգ իրավիճակների հետևանքների նվազեցման և վերացման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 12.6 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 97% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծրագրի ծախսերը նվազել են 27.9%-ով կամ 4.9 մլրդ դրամով:

Կորոնավիրուսի (COVID-19) տնտեսական հետևանքների չեզոքացման հետևանքով տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման միջոցառման շրջանակներում տարբեր նպատակային ուղղություններով վարկեր են տրամադրվում շահառուներին: Հաշվետու տարում աջակցություն է ստացել 1052 տնտեսավարող՝ նախատեսված 1106-ի և նախորդ տարվա 785 տնտեսավարողի դիմաց: Նշված միջոցառման համար օգտագործվել է շուրջ 6.6 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ միջոցառման ծախսերն աճել են 2.8 անգամ կամ 4.2 մլն դրամով, որը պայմանավորված է շահառուների թվաքանակի աճով:

Կորոնավիրուսի (COVID-19) տնտեսական հետևանքների չեզոքացման 23-րդ միջոցառման շրջանակներում իրականացվող աջակցության նպատակը զբոսաշրջության ուղղակիորեն առնչվող առանձին ոլորտների տնտեսավարողների համար կորոնավիրուսի տնտեսական հետևանքների չեզոքացումն է, գործունեության շարունակականությունը և աշխատատեղերի պահպանումը: Միջոցառման շրջանակներում կանխատեսված 1500-ի և 2020 թվականի 1340-ի դիմաց աջակցություն է տրամադրվել 1237 տնտեսավարողի՝ 3.6 մլրդ դրամի չափով, որը կազմել է նախատեսված միջոցների 96.4%-ը: Շեղումը պայմանավորված

է տնտեսավարողների դիմելիության՝ կանխատեսվածից ցածր մակարդակով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 49.6%-ով կամ 1.2 մլրդ դրամով, որը պայմանավորված է տրամադրվող աջակցության միջին չափի ավելացմամբ:

Հաշվետու տարում կորոնավիրուսով (COVID-19) պայմանավորված մեկուսացված անձանց կեցության ապահովման համար իրականացվել են հիվանդանոցներում մեկուսացված անձանց կեցության ծախսերը: Նշված միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 99.9%-ը կամ 1.1 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերը նվազել են 75.2%-ով կամ 3.4 մլրդ դրամով, ինչը հիմնականում պայմանավորված է նրանով, որ 2021 թվականին միջոցներն օգտագործվել են միայն հիվանդանոցներում մեկուսացված անձանց կեցության ծախսերի համար, մինչդեռ 2020 թվականին ֆինանսավորվել էին նաև հյուրանոցներում մեկուսացված անձանց կեցության ծախսերը:

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից իրականացված այլ ծրագրերից Էկոնոմիկայի ոլորտում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիտորինգի ծրագրին ուղղվել է ավելի քան 2.2 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 96.2%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծրագրի ծախսերն աճել են 9.6%-ով կամ 197.3 մլն դրամով:

Էկոնոմիկայի ոլորտում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիտորինգի միջոցառման ծախսերը հաշվետու տարում կազմել են շուրջ 2.1 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 97.8% կատարողական: Շեղումը պայմանավորված է գնումների արդյունքում առաջացած տնտեսումներով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 6.9%-ով (132.8 մլն դրամով):

Անասնաբուժական ծառայությունների ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 1.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 98%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Անասնաբուժական ծառայությունների ծրագրի ծախսերն աճել են 4.7%-ով (81.9 մլն դրամով):

Գյուղատնտեսական կենդանիների պատվաստմանը հատկացված միջոցներն ուղղվել են կենդանիների հիվանդությունների անասնաբուժական ախտորոշմանը և կենդանիների հիվանդությունների կանխարգելման աշխատանքների կազմակերպման համար անհրաժեշտ նյութերի ձեռքբերմանը: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 1.5 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 3.2%-ով կամ 45.1 մլն դրամով:

Ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 991.5 մլն դրամ կամ նախատեսված միջոցների 93.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծրագրի ծախսերն աճել են 63.1%-ով կամ 383.6 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 11:

Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն.

Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է պետական բյուջեի 6 ծրագիր, որոնց գծով ծախսերը կազմել են շուրջ 17.1 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 98.1%-ը: 2021 թվականին նախորդ տարվա համեմատ նախարարության պատասխանատվությամբ կատարված ծրագրերի գծով ծախսերն ավելացել են 1.4%-ով կամ 240.2 մլն դրամով:

2021 թվականին *Օդարերկրյա պետություններում ՀՀ դիվանագիտական ծառայության մարմինների գործունեության կազմակերպման և իրականացման ծրագրի* շրջանակներում ծախսերը կազմել են շուրջ 11.9 մլրդ դրամ՝ 97.8%-ով ապահովելով ծրագրի կատարումը: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծրագրի ծախսերն էական փոփոխություն չեն կրել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում շուրջ 2.2 մլրդ դրամ ուղղվել է *Միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության ծրագրին*՝ 99.7%-ով ապահովելով ծրագրային ցուցանիշը: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործված միջոցները հիմնականում ուղղվել են միջազգային կազմակերպություններին ՀՀ անդամակցության վճարներին: Հայաստանն անդամակցում է 97 միջազգային կազմակերպությունների և ծրագրերի/կոնվենցիաների: Նախորդ տարվա համեմատ Միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության ծրագրի ծախսերը նվազել են 3.6%-ով կամ 82.2 մլն դրամով:

Արտաքին գործերի ոլորտում *Կառավարության քաղաքականության մշակման և իրականացման ծախսերը* հաշվետու ժամանակահատվածում կազմել են ավելի քան 1.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 97.3%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերում արձանագրվել է 2.9% (53.8 մլն դրամ) անկում:

Տես աղյուսակ N 12:

Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարություն.

Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է պետական բյուջեի 6 ծրագիր, որոնց գծով ծախսերը կազմել են 7.2 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 78.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ արձանագրվել է նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում կատարված ծախսերի 17.3% (1.1 մլրդ դրամ) աճ:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և մոնիթորինգի ծրագրին հատկացվել է 2.1 մլրդ դրամ, որն օգտագործվել է 99.8%-ով: Նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշի համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 23.5%-ով կամ 390.6 մլն դրամով:

Բնական պաշարների և բնության հատուկ պահպանվող տարածքների կառավարման և պահպանման ծրագրի շրջանակներում հաշվետու ժամանակահատվածում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 48.2%-ը՝ 1.5 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 16.8%-ով կամ 302.2 մլն դրամով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում 1.8 մլրդ դրամ է օգտագործվել *Անտրառենի կառավարման* ծրագրի շրջանակներում՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 88.4%-ը: Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է Անտառվերականգնման և անտառապատման աշխատանքների գծով ծախսերի կատարողականով, որը կազմել է 62% կամ 232.8 մլն դրամ:

2021 թվականին Նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող այլ ծրագրերին տրամադրված 1.8 մլրդ դրամից շուրջ 1.1 մլրդ դրամն օգտագործվել է *Շրջակա միջավայրի ոլորտում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի* համակարգման և մոնիտորինգի ծրագրի շրջանակներում, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 92.9%-ը: 2020 թվականի համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 0.8%-ով (8.7 մլն դրամով):

Տես աղյուսակ N 13:

Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն. Նախարարության պատասխանատվության ներքո 2021 թվականի ընթացքում իրականացվել են 21 ծրագրեր, որոնց շրջանակներում օգտագործվել է 174.8 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 97.7% (4 մլրդ դրամով պակաս) կատարողական:

Մեծ նվաճումների սպորտի ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերը կազմել են ավելի քան 3 մլրդ դրամ, որոնք կատարվել են 98.7%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերի 58.4%-ով կամ 1.1 մլրդ դրամով աճը հիմնականում պայմանավորված է 2020 թվականին Հայաստանում կորոնավիրուսային համավարակի (COVID-19) տարածման կանխարգելման նպատակով միջոցառումների չեղարկմամբ:

2021 թվականի ՀՀ պետական բյուջեով ավելի քան 10.4 մլրդ դրամ է տրամադրվել *Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ծրագրին*՝ ապահովելով 99.3% կատարողական: Նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշի համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 7%-ով կամ 789.7 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված միջին մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների ծախսերի նվազմամբ:

Հաշվետու տարվա ընթացքում *միջին մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրման* միջոցառման շրջանակներում նպաստ է տրամադրվել 19197 ուսանողի՝ կանխատեսված 20071-ի և 2020 թվականի 19457-ի դիմաց: Հանրապետությունում 2021 թվականին, ինչպես և 2020 թվականին, գործել է 69 միջին մասնագիտական պետական ուսումնական հաստատություն, միջին մասնագիտական կրթական ծրագիր է իրականացվել 79 պետական ուսումնական հաստատությունների կողմից, կարիերայի կենտրոնների ծառայություններից օգտվել է 18452 սովորող՝ կանխատեսված 6000-ի և 2020 թվականի 9577-ի դիմաց: Հաշվետու տարում միջին մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրմանն ուղղվել է ավելի քան 6.8 մլրդ դրամ, որը կազմել է նախատեսված հատկացումների 99.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերը նվազել են 11.1%-ով կամ 847.7 մլն դրամով, որը պայմանավորված է նպաստ ստացած ուսանողների թվի նվազմամբ:

Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրման միջոցառման շրջանակներում նպաստ է տրամադրվել 6455 ուսանողի՝ կանխատեսված 7553-ի և 2020 թվականի 7512-ի դիմաց: Հանրապետությունում 2021 թվականին, ինչպես և 2020 թվականին, գործել է 21 նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) պետական ուսումնական հաստատություն, նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթական ծրագիր իրականացնող 56 պետական ուսումնական հաստատություն, կարիերայի կենտրոնների ծառայություններից օգտվել են 3411 սովորողներ՝ կանխատեսված 2000-ի դիմաց: 2021 թվականի ընթացքում նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության գծով ուսանողական նպաստների ծախսերը կազմել են ավելի քան 2.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ միջոցառման գծով ծախսերն աճել են 1.5%-ով կամ 33.9 մլն դրամով, որը պայմանավորված է նպաստների հատկացման կարգի փոփոխությամբ, որի արդյունքում 2021 թվականի սեպտեմբերից հատկացվել է նաև վճարովի համակարգում սովորողների ուսման վճարի փոխհատուցում:

2021 թվականի ընթացքում *Բարձրագույն և հեղբուհական մասնագիտական կրթության ծրագրին* տրամադրվել է ավելի քան 12.5 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 99% կատարողական: Նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշի համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 15.3%-ով կամ 1.7 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված 2021 թվականի պետական բյուջեից ռազմական դրությամբ պայմանավորված բարձրագույն կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների սովորողների ուսման վարձի փոխհատուցման նպատակով միջոցների հատկացմամբ: Նշված միջոցառման շրջանակում իրականացվել է 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ից նոյեմբերի 10-ը տևած հայ-ադրբեջանական պատերազմի (Արցախյան երկրորդ պատերազմի) ընթացքում բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների մարտական գործողությունների մասնակից ուսանողների, ուսանող երեխաների և ամուսինների՝ 2020-2021 ուսումնական տարվա առաջին կիսամյակի ուսման վարձի փոխհատուցում: Միջոցառման շրջանակներում ուսման վարձի փոխհատուցում է ստացել 7318 ուսանող՝ կանխատեսված 7228-ի դիմաց: Ռազմական դրությամբ պայմանավորված բարձրագույն կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների սովորողների ուսման վարձի փոխհատուցման ծախսերը կազմել են շուրջ 1.6 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.1%-ը:

Բարձրագույն մասնագիտական կրթության գծով ուսանողական նպաստների տրամադրման միջոցառման շրջանակներում 2021 թվականին նպաստ ստացող ուսանողների թիվը կազմել է 10468՝ կանխատեսված 10483-ի և 2020 թվականի 10426-ի դիմաց, իսկ ուսման վարձավճարի լրիվ փոխհատուցում ստացած ուսանողների միջին տարեկան թիվը կազմել է 608՝ կանխատեսված 620-ի և 2020 թվականի 530-ի դիմաց: Միջոցառման ծախսերը կազմել են 9 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական և 0.9%-ով (82.2 մլն դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա ցուցանիշը:

2021 թվականի ընթացքում ավելի քան 99.4 մլրդ դրամ է օգտագործվել *Հանրակրթության ծրագրի* շրջանակներում՝ ապահովելով 99.3% կատարողական: Ծրագրում ընդգրկված են 32 միջոցառումներ: Ծրագիրն ուղղված է մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմամբ, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված, պատշաճ վարքով և վարվելակերպով անձի ձևավորմանը: Նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշի համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 2.9%-ով կամ 2.8 մլրդ դրամով:

2021 թ.-ին ընդհանուր հանրակրթական ուսումնական կրթություն է իրականացվել թվով 1336 պետական ուսումնական հաստատություններում՝ 2020 թ. 1335-ի դիմաց:

Ընդհանուր հանրակրթության ծախսերը 2021 թվականին կատարվել են 99.5%-ով՝ կազմելով 89.9 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ տարրական, հիմնական և միջնակարգ ընդհանուր հանրակրթական ուսուցման ծախսերն աճել են 1.6%-ով կամ 1.4 մլրդ դրամով: Հանրակրթության համակարգում 2021 թվականին գործել է 7 հատուկ դպրոց՝ 2020 թվականի 8-ի դիմաց:

2021 թ.-ին *տարրական, միջին և ավագ ներառական կրթության* ծախսերը կատարվել են 98.2%-ով՝ կազմելով 340.6 մլն դրամ, որից 114.6 մլն դրամը (96%)՝ տարրական, 195.1 մլն դրամը (99.6%)՝ միջին և 30.9 մլն դրամը (97.2%)՝ ավագ դպրոցներում իրականացվող ներառական կրթության ծախսերն են: 2021 թվականին, ինչպես և 2020 թվականին, մասնագիտացված կրթության համակարգում գործել է 10 մասնագիտացված դպրոց:

Տարրական, հիմնական և միջնակարգ մասնագիտացված հանրակրթական ուսուցման նպատակով օգտագործվել է շուրջ 3.7 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 94.7%-ը: 2020 թվականի համեմատ մասնագիտացված հանրակրթական ուսուցման ծախսերն աճել են 33.2%-ով կամ 916.2 մլն դրամով:

2021 թվականի ընթացքում ավելի քան 15.1 մլրդ դրամ է տրամադրվել *Գիտական և գիտատեխնիկական հետազոտությունների ծրագրին*՝ ապահովելով 96.9% կատարողական և 15.5%-ով կամ 2 մլրդ դրամով գերազանցելով նախորդ տարվա ցուցանիշը:

Արվեստների ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 97.1%-ը՝ շուրջ 8.9 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 26.4%-ով կամ 3.2 մլրդ դրամով:

Օպերային և բալետային արվեստի ներկայացումներին աջակցության միջոցառումն իրականացվել է օպերային և բալետային արվեստի ավանդույթների պահպանման, տարածման և զարգացման, դասական ու ժամանակակից օպերային և բալետային ստեղծագործությունների բեմադրման նպատակով: Փաստացի ներկայացումների քանակը 2021 թվականին կազմել է 73՝ նախատեսված 110-ի և 2020 թվականի 23-ի դիմաց, հանդիսատեսի թիվը՝ 45848՝ կանխատեսված 64735-ի և 2020 թվականի 9085-ի դիմաց: Օպերային և բալետային արվեստի ներկայացումներին աջակցության միջոցառման շրջանակներում հաշվետու տարում ավելի քան 1.4 մլրդ դրամ է տրամադրվել

Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի պետական ակադեմիական թատրոնին՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 48.1%-ով կամ 1.6 մլրդ դրամով:

Թատերական ներկայացումների միջոցառման շրջանակներում հատկացումներն ուղղվել են 19 թատրոնների գործունեության ապահովմանը: Փաստացի ներկայացումների քանակը 2021 թվականին կազմել է 2774՝ նախատեսված 2684-ի և 2020 թվականի 944-ի դիմաց, հանդիսատեսի թիվը կազմել է 423113՝ կանխատեսված 466157-ի և 2020 թվականի 156774-ի դիմաց, իսկ նոր ներկայացումների քանակը կազմել է 83՝ նախատեսված 71-ի և 2020 թվականի 29-ի դիմաց: Թատերական ներկայացումների ծախսերը կազմել են ավելի քան 2.3 մլրդ դրամ, որոնք օգտագործվել են 96.4%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ միջոցառման ծախսերը նվազել են 15.1%-ով կամ 417.2 մլն դրամով:

2021 թվականին երաժշտարվեստի և պարարվեստի համերգների միջոցառման շրջանակներում հատկացումներն ուղղվել են 12 համերգային կազմակերպությունների գործունեության ապահովմանը, երաժշտարվեստի և պարարվեստի պահպանմանը, զարգացմանն ու տարածմանը, երաժշտադրամատիկական, երաժշտական կատարողական, երգի-պարի արվեստին հաղորդակցմանը, երաժշտարվեստի ու պարարվեստի վերաբերյալ տեղեկույթի ապահովմանը, նոր գաղափարների ու արժեքների տարածմանը: Փաստացի համերգների քանակը 2021 թվականին կազմել է 445՝ կանխատեսված 506-ի և 2020 թվականի 92-ի դիմաց, հանդիսատեսի թիվը կազմել է 154229՝ կանխատեսված 172812-ի և 2020 թվականի 31873-ի դիմաց, իսկ նոր համերգային համարների քանակը կազմել է 32՝ նախատեսված 24-ի և 2020 թվականի 12-ի դիմաց: 2021 թ.-ին երաժշտարվեստի և պարարվեստի համերգների միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 3 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 97.6%-ը, իսկ 2020թ. համեմատ նվազել են 11.5%-ով կամ 387.6 մլն դրամով:

2021 թվականի ընթացքում շուրջ 4.1 մլրդ դրամ է տրամադրվել *Կրթության որակի ապահովման ծրագրին*՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 74.2%-ը և 17.4%-ով կամ 859.6 մլն դրամով զիջելով նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշը:

Կապիտալ ներդրումների շրջանակներում իրականացվել են 8 ավագ դպրոցների հիմնանորոգում և 280 դպրոցների համակարգչային սարքավորումների ձեռքբերում:

ՀՔ աջակցությամբ իրականացվող *կրթության բարելավման վարկային ծրագրի* շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 3.3 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 96.6%-ը:

ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող այլ ծրագրերից շուրջ 3.3 մլրդ դրամն օգտագործվել է Մշակութային ժառանգության ծրագրի շրջանակներում՝ ապահովելով 95% կատարողական: Մշակութային ժառանգության ծրագրի ծախսերը նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 12.8%-ով կամ 485 մլն դրամով:

Մշակութային ժառանգության ծրագրի գծով հատկացումների գերակշիռ մասը բաժին է ընկել թանգարանային ծառայությունների և ցուցահանդեսների միջոցառմանը, որի շրջանակներում օգտագործվել է ավելի քան 2.5 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 96%

կատարողական: Միջոցառման շրջանակներում կազմակերպվել է 254 ցուցահանդես՝ նախատեսված 268-ի դիմաց, թանգարանների այցելուների թիվը կազմել է 1243409՝ նախատեսված 1327500-ի դիմաց, իսկ սպասարկվող ընթերցողների թիվը կազմել է 758՝ նախատեսված 1170-ի դիմաց:

Թանգարանային հավաքածուներում ընդգրկված առարկաների թիվը կազմել է 2263368՝ նախատեսված 2256043-ի դիմաց:

2020 թ. համեմատ միջոցառման ծախսերը նվազել են 17.3%-ով կամ 530.1 մլն դրամով:

Հաշվետու տարում 3.8 մլրդ դրամ է օգտագործվել «Ապահով դպրոց» ծրագրի շրջանակներում, որը կատարվել է 95.5%-ով և 39.3%-ով (1.1 մլրդ դրամով) գերազանցել է նախորդ տարվա ցուցանիշը:

Փոքրաքանակ երեխաներով համալրված հանրակրթական դպրոցների մոդուլային շենքերի կառուցման միջոցառման շրջանակներում մեկնարկել են 6 դպրոցների, շարունակվել են 15 դպրոցների մոդուլային շենքերի կառուցման աշխատանքները: Միջոցառմանը տրամադրվել է ավելի քան 2.9 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 94.7%-ը: Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է կազմակերպությունների կողմից որոշ կատարողական ակտեր չներկայացվելու հանգամանքով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 2.6 անգամ՝ պայմանավորված իրականացված շինարարական աշխատանքների ծավալների աճով:

Կրթական օբյեկտների շենքային պայմանների բարելավման միջոցառման շրջանակներում ներդրումներ են կատարվել 52 կազմակերպություններում: Մասնավորապես՝ կատարվել են 4 դպրոցի նոր մասնաշենքերի կառուցման և առկա շենքի վերակառուցման նախագծման, 2 դպրոցի վերակառուցման աշխատանքներ, մարվել են 22 դպրոցի շենքի մասնակի նորոգման աշխատանքների տեխնիկական հսկողության ծառայության դիմաց 2020 թվականի պարտավորությունները, 23 դպրոցի հատկացվել են կապիտալ դրամաշնորհներ՝ ճաշարանների նորոգում իրականացնելու նպատակով: Միջոցառման ծախսերը կազմել են 412.3 մլն դրամ՝ 98.9%-ով ապահովելով ծրագրային ցուցանիշը: Շեղումը հիմնականում պայմանավորված է կազմակերպությունների կողմից որոշ կատարողական ակտեր չներկայացվելու հանգամանքով: 2021 թվականի համեմատ նշված ծախսերը նվազել են 39.6%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված կատարված աշխատանքների ծավալների նվազմամբ:

Ավագ մակարդակի կրթություն իրականացնող ուսումնական հաստատությունների շենքային պայմանների բարելավման միջոցառման շրջանակներում կատարվել են 3 դպրոցի մասնակի նորոգման աշխատանքներ, 9 դպրոցի հատկացվել են կապիտալ դրամաշնորհներ՝ 6 դպրոցի մասնակի նորոգման և 3 դպրոցի շենքի վերակառուցման համար անհրաժեշտ նախագծման ախահաշվային փաստաթղթերի ձեռքբերման նպատակով, ինչպես նաև մարվել են 2 դպրոցի մասնակի նորոգման աշխատանքների տեխնիկական հսկողության

ծառայության դիմաց 2020 թվականի պարտավորությունները: Միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 151.4 մլն դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 97.6%-ը:

Տես աղյուսակ N 14:

Հայաստանի	Հանրապետության	պաշտպանության	նախարարություն.

Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացում կատարվել է պետական բյուջեի 5 ծրագիր: Ծախսերը կազմել են 336.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 99.8%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ պաշտպանության նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերի գծով ծախսերը նվազել են 13.1%-ով կամ 50.7 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ պաշտպանության ապահովման ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերի նվազմամբ:

Հաշվետու տարում ՀՀ պաշտպանության ապահովման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 333.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 99.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ պաշտպանության ապահովման ծրագրի ծախսերը նվազել են 13.1%-ով կամ 50.3 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ պաշտպանության նախարարության շենքային պայմանների բարելավման և ռազմական կարիքների բավարարման միջոցառումների շրջանակներում կատարված ծախսերի նվազմամբ:

2021 թվականին ռազմական կարիքների բավարարման ծախսերը կազմել են 224.8 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 99.8%-ը, իսկ ՀՀ պաշտպանության նախարարության շենքային պայմանների բարելավման ծախսերը՝ շուրջ 91.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 100% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ Ռազմական կարիքների բավարարման ծախսերը նվազել են 7.3%-ով (17.7 մլրդ դրամով), ՀՀ պաշտպանության նախարարության շենքային պայմանների բարելավման ծախսերը՝ 34.9%-ով (49 մլրդ դրամով), որը պայմանավորված է 2020 թվականին ռազմական գործողությունների հետ կապված՝ նշված ծախսերի բարձր մակարդակով:

ՌԴ կողմից տրամադրված պետական արտահանման երկրորդ վարկի հաշվին ռուսական արտադրության անհրաժեշտ ինժեներական և ավտոմոբիլային տեխնիկայով ապահովման նպատակով նախատեսված միջոցներն ամբողջությամբ օգտագործվել են՝ կազմելով շուրջ 16.4 մլրդ դրամ: Նախորդ տարի նշված միջոցառման շրջանակներում նախատեսված ծախսերը չէին կատարվել:

Ռազմական նշանակության համակարգերի պահպանման համար նախատեսված միջոցներն օգտագործվել են ամբողջությամբ՝ կազմելով շուրջ 1.1 մլրդ դրամ և 6.5%-ով (64.7 մլն դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա ցուցանիշը:

Ռազմաթշկական սպասարկման և առողջապահական ծառայությունների ծրագրի ծախսերը կազմել են շուրջ 1.3 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 92.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Ռազմաթշկական սպասարկման և առողջապահական ծառայությունների ծրագրի ծախսերը նվազել են 21.8%-ով կամ շուրջ 357.9 մլն դրամով:

Զորամասային և հոսպիտալային օղակներում բուժօգնություն ստացողներին դեղորայքի տրամադրման միջոցառման ծախսերը կազմել են 785.7 մլն դրամ՝ ապահովելով 96.1% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերը նվազել են 40.4%-ով կամ 532.7 մլն դրամով:

Հայաստանի Հանրապետությունից դուրս զինծառայողի բժշկական օգնության ծառայությունների գծով միջոցառման ծախսերն օգտագործվել են նախատեսված ողջ ծավալով՝ կազմելով 414.4 մլն դրամ: Նշենք, որ միջոցառումը պետական բյուջեում նախատեսվել է 2021 թվականից:

Այլ ծրագրերում ընդգրկված՝ Միջազգային ռազմական համագործակցության ծրագրի ծախսերը կազմել են 821.6 մլն դրամ՝ ապահովելով 95.1% կատարողական: Միջոցներն օգտագործվել են 13 երկրներում և 5 միջազգային կազմակերպություններում համապատասխանաբար 8 և 5 ՀՀ ռազմական կցորդների ու ներկայացուցիչների պահպանման նպատակով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 13.2%-ով կամ 95.9 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 15:

Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն. Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում իրականացվել է պետական բյուջեի 17 ծրագիր, որոնց շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 619.8 մլրդ դրամ՝ ապահովելով տարեկան ծրագրի 98.8% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերն աճել են 13.0%-ով կամ 71.5 մլրդ դրամով:

Պարզևավճարների և պատվովճարների ծրագրի ֆինանսավորմանը, տրամադրվել է 11.1 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 99.6%-ը: Հաշվետու տարվա ընթացքում պարզևավճար ստացած շահառուների թիվը կազմել է 34223՝ նախատեսված 38579-ի և նախորդ տարվա 34196-ի դիմաց: որոնց գծով ծախսերը կազմել են 10.7 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Պարզևավճարների և պատվովճարների ծրագրի գծով ծախսերն էական փոփոխություն չեն կրել:

Անապահով սոցիալական խմբերին աջակցության ծրագրի ծախսերը կազմել են շուրջ 30.7 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.7%-ը: 2020 թվականի համեմատ Անապահով սոցիալական խմբերին աջակցության ծրագրի ծախսերը նվազել են 3%-ով կամ 949.7 մլն դրամով: Ծրագրին հատկացված միջոցների հիմնական մասն ուղղվել է *ընտանիքի կենսամակարդակի բարձրացմանն ուղղված նպաստներին*, որոնց գծով ծախսերը կազմել են 30.1 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.8%-ը և 1.3%-ով (392.8 մլն դրամով) զիջելով նախորդ տարվա ցուցանիշը: Հաշվետու տարվա ընթացքում նպաստառու ընտանիքների թիվը կազմել է 86943՝ ծրագրված 91738-ի դիմաց, որը պայմանավորված է ցուցակների ճշտմամբ: Նախորդ տարի նպաստառու ընտանիքների թիվը կազմել էր 85992:

Սոցիալական փաթեթների ապահովման ծրագրի շրջանակներում պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների սոցիալական փաթեթով

ապահովման միջոցառման շահառուների թիվը կազմել է 130987՝ կանխատեսված 146576-ի դիմաց: Ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 91%-ը՝ 9.4 մլրդ դրամ: 2020 թվականի համեմատ նշված ծրագրի ծախսերն էական փոփոխություն չեն կրել:

Ժողովրդագրական վիճակի բարելավման ծրագրին 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է 28.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրային ցուցանիշի 98.4%-ը: Հաշվետու ժամանակահատվածում շահառու նորածինների թիվը կազմել է 35196՝ կանխատեսված 38982-ի դիմաց: Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստի գծով ծախսերը կազմել են 18.4 մլրդ դրամ՝ ապահովելով տարեկան ծրագրի 97.7% կատարողական:

2021 թվականին մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ է ստացել 25121 քաղաքացի՝ կանխատեսված 27002-ի փոխարեն: Ծախսերը կազմել են 8.7 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.9% կատարողական:

Նախորդ տարվա համեմատ Ժողովրդագրական վիճակի բարելավման ծրագրի ծախսերն աճել են 40.2%-ով կամ 8.1 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստի և երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստի գծով ծախսերի համապատասխանաբար 133% (5 մլրդ դրամ) և 13.8% (2.2 մլրդ դրամ) աճով:

Անաշխատունակության դեպքում սոցիալական աջակցության ծրագրին հաշվետու ժամանակահատվածում տրամադրվել է 19.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 98.8%-ը: Ծրագրի շրջանակներում մայրության նպաստ ստացող աշխատող անձանց թիվը հաշվետու տարում կազմել է 15111՝ կանխատեսված 12350-ի և նախորդ տարվա 13046-ի դիմաց, իսկ չաշխատող անձանց թիվը՝ 20582՝ կանխատեսված 26873-ի և նախորդ տարվա 24409-ի դիմաց: Մայրության նպաստին տրամադրվել է 13.2 մլրդ դրամ՝ կազմելով նախատեսվածի 98.2%-ը:

Ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքում նպաստի գծով ծախսերը կազմել են 6.0 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.9%-ը:

2020 թվականի համեմատ Անաշխատունակության դեպքում սոցիալական աջակցության ծրագրի ծախսերն աճել են 16.4%-ով կամ 2.7 մլրդ դրամով:

ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությանը հատկացված միջոցների գերակշիռ մասը՝ 377.6 մլրդ դրամ, տրամադրվել է Կենսաթոշակային ապահովության ծրագրի ֆինանսավորմանը՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 99.9%-ը: Միջոցների գերակշիռ մասը հատկացվել է աշխատանքային կենսաթոշակներին: 2021 թվականին կենսաթոշակառուների թիվը կազմել է 439226՝ կանխատեսված 455566-ի և նախորդ տարվա 440945-ի դիմաց: Աշխատանքային կենսաթոշակների գծով ծախսերը 2021 թվականին կազմել են 238.6 մլրդ դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 99.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ աշխատանքային կենսաթոշակների գծով ծախսերն աճել են 0.3%-ով կամ 801.9 մլն դրամով:

Հաշվետու տարում *սպայական անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակների միջոցառման* շրջանակներում կենսաթոշակ է ստացել 32036 անձ՝

կանխատեսված 34426-ի և նախորդ տարվա 31679-ի դիմաց: Հատկացված միջոցներն օգտագործվել են ամբողջությամբ՝ կազմելով 32.6 մլրդ դրամ և 5%-ով (1.5 մլրդ դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա ցուցանիշը, որը պայմանավորված է կենսաթոշակառուների թվի աճով:

2021 թվականին *կուտակային կենսաթոշակային համակարգի մասնակիցների* թիվը կազմել է 408656՝ կանխատեսված 311592-ի և նախորդ տարվա 379612-ի դիմաց: Կուտակային հատկացումները մասնակցի կենսաթոշակային հաշվին կազմել են 101.7 մլրդ դրամ՝ ծրագրված ցուցանիշի 100%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 20.1%-ով կամ 17 մլրդ դրամով՝ պայմանավորված մասնակիցների թվի աճով:

ՀՀ օրենքով նշանակված կենսաթոշակների հատկացումներն ուղղվել են «Պաշտոնատար անձանց գործունեության ապահովման, սպասարկման և սոցիալական երաշխիքների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված պաշտոններում պաշտոնավարած 674 անձանց կենսաթոշակի վճարմանը: Այդ նպատակով հատկացված 2.9 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է:

2020 թվականի համեմատ *Կենսաթոշակային ապահովության ծրագրի* ծախսերն աճել են 5.4%-ով կամ 19.2 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է կուտակային կենսաթոշակային համակարգի մասնակիցների կենսաթոշակային հաշիվներին հատկացումների աճով:

Սոցիալական ապահովության ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականին օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 98.9%-ը՝ շուրջ 125 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 131.7%-ով (71 մլրդ դրամով):

Հաշվետու տարում *ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում նպաստներ* են տրամադրվել 76626 նպաստառուների՝ կանխատեսված 82477-ի և նախորդ տարվա 69397-ի դիմաց: Այդ նպատակով օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 99.8%-ը՝ 26.3 մլրդ դրամ:

Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պարճառված վնասների հատուցման համար նախատեսված միջոցներն ամբողջությամբ օգտագործվել են՝ կազմելով 27.9 մլրդ դրամ և 3.2 անգամ (19.1 մլրդ դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա հատկացումը:

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ Արցախում հաշվառված քաղաքացիներին միանվագ կամ պարբերական դրամական օգնության շրջանակներում հաշվետու տարում աջակցություն է տրամադրվել փաստացի դիմում ներկայացրած 408180 քաղաքացու՝ կանխատեսված 424873-ի և նախորդ տարվա 96027-ի դիմաց: Նշված աջակցությանը տրամադրվել է 27.5 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 98.7%-ը: 2020 թվականի համեմատ նշված ծախսերն աճել են 3.9 անգամ (20.5 մլրդ դրամով):

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ 2021 թվականին միանվագ դրամական աջակցություն է տրամադրվել Ադրբեյջանի Հանրապետության վերահսկողության տակ

անցած տարածքներում հաշվառված 23526 քաղաքացու՝ կանխատեսված 23659-ի դիմաց, որը պայմանավորված է փաստացի դիմում ներկայացրած շահառուների քանակով: Նշենք, որ նախորդ տարի միջոցառման շրջանակներում աջակցություն ստացած քաղաքացիների թիվը կազմել էր 13550: Հաշվետու տարում օգտագործվել է նշված աջակցության նպատակով նախատեսված միջոցների 99.9%-ը՝ կազմելով 7.1 մլրդ դրամ և 73.6%-ով (շուրջ 3 մլրդ դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա հատկացումը, որը պայմանավորված է շահառուների թվի ավելացմամբ:

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ Արցախի բնակչությանն աջակցության համար նախատեսված 11.6 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է, որը տրամադրվել է Արցախի Հանրապետության կառավարությանը՝ սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին Արցախի բնակչության սպառած էլեկտրաէներգիայի և գազի դիմաց վճարման ենթակա գումարները ֆինանսավորելու նպատակով:

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ 2021 թվականին աջակցություն է տրամադրվել *Արցախի Հանրապետությունում հաշվառված և հաշվառման հասցեում գտնվող բնակելի անշարժ գույքը կորցրած՝* փաստացի դիմում ներկայացրած 6219 քաղաքացու՝ կանխատեսված 6243-ի դիմաց: Այդ նպատակով օգտագործվել է շուրջ 1.6 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.6%-ը: Նշենք, որ նախորդ տարի նշված միջոցառման շրջանակներում հատկացումներ չէին կատարվել:

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ դրամական աջակցությունն անհայտ կորած զինծառայողների ընտանիքներին կազմել է շուրջ 1.5 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 100.0%-ը, որը նախորդ տարվա ցուցանիշից ավել է 2.9 անգամ (961.5 մլն դրամով):

Ռազմական դրությամբ պայմանավորված՝ Արցախի Հանրապետության վերահսկողությունից դուրս մնացած համայնքներում հաշվառված չափահաս քաղաքացիներին ժամանակավոր հյուրընկալողների ծախսերի փոխհատուցման նպատակով վեցամսյա սոցիալական աջակցություն է տրամադրվել 14448 քաղաքացու: Այդ նպատակով օգտագործվել է 2.1 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.7%-ը: Նախորդ տարի նշված նպատակով հատկացումներ չէին կատարվել:

2021 թվականին սոցիալական աջակցություն է տրամադրվել 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ից Ադրբեջանի կողմից Արցախի դեմ սանձազերծված ռազմական գործողությունների հետևանքով վիրավորում ստացած, փաստացի դիմած 7385 զինծառայողի: Այդ նպատակով օգտագործվել է 3.7 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 99.4%-ը: Սույն միջոցառման շրջանակներում ևս նախորդ տարի հատկացումներ չէին կատարվել:

Հաշվետու տարում 4 ամիս ժամկետով աջակցություն է տրամադրվել Արցախի Հանրապետությունից տեղահանված կամ Արցախի Հանրապետությունում բնակելի անշարժ գույքը կորցրած 72747 քաղաքացու՝ ծրագրված 84204-ի փոխարեն: Այդ նպատակով օգտագործվել է 5.4 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 93.2%-ը՝ պայմանավորված միջոցառման գծով փաստացի դիմում ներկայացրած շահառուների քանակով և պահանջով:

Սոցիալական պաշտպանության համակարգի բարեփոխումների ծրագրի շրջանակներում իրականացվում են Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սոցիալական պաշտպանության ոլորտի վարչարարության երկրորդ վարկային ծրագրի գծով նախատեսված միջոցառումները: Ծրագրի շրջանակներում ընդհանուր առմամբ օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 47.7%-ը՝ 1.4 մլրդ դրամ, ընդ որում, ծրագրի բոլոր երեք միջոցառումներում արձանագրվել են շեղումներ: Նախորդ տարվա համեմատ Սոցիալական պաշտպանության համակարգի բարեփոխումների ծրագրի ծախսերն էական փոփոխություն չեն կրել:

Բնակարանային ապահովման ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում պետական բյուջեից օգտագործվել է 821.4 մլն դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 44%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 79.2%-ով կամ 3.1 մլրդ դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային ապահովման ծախսերի 95.6% (3.2 մլրդ դրամ) նվազմամբ:

Երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային ապահովման նպատակով հաշվետու տարում աջակցություն է ստացել 9 ընտանիք՝ նախորդ տարվա 229-ի դիմաց: Օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 30.6%-ը՝ 147.9 մլն դրամ, որը պայմանավորված է տնտեսումներով: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերի անկումը պայմանավորված է շահառուների թվի նվազմամբ:

Զբաղվածության ծրագրին 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվել է 1.7 մլրդ դրամ՝ կազմելով նախատեսված ցուցանիշի 79.7%-ը: Ծրագրի ծախսերը 2020 թվականի համեմատ նվազել են 12.3%-ով կամ 239.8 մլն դրամով:

ՀՀ ԱՍՀՆ պատասխանատվությամբ իրականացվող այլ ծրագրերից *Սոցիալական պաշտպանության բնագավառում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիթորինգի ծրագրին* հաշվետու ժամանակահատվածում պետական բյուջեից տրամադրվել է շուրջ 6.0 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 94.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 20.1%-ով (1.0 մլրդ դրամով):

Տես աղյուսակ N 16:

Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն. Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացում կատարվել է պետական բյուջեի 5 ծրագիր: Ծախսերը կազմել են 6.6 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 92.3%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ ԲՏԱՆ պատասխանատվությամբ իրականացվող ծրագրերի գծով ծախսերը նվազել են 21.4%-ով կամ 1.8 մլրդ դրամով:

Հաշվետու տարում *Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության էկոհամակարգի և շուկայի զարգացման ծրագրի* շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 2 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 83.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 2.9 անգամ կամ 1.3 մլրդ դրամով:

Կորոնավիրուսի (COVID-19) տնտեսական հետևանքների չեզոքացման 17-րդ միջոցառման շրջանակներում աջակցության տրամադրման միջոցառման նպատակը նորաստեղծ և կայացած տեխնոլոգիական ընկերություններին դրամաշնորհների տեսքով պետական աջակցության տրամադրումն է՝ հաղթահարելու կորոնավիրուսային համավարակի հետևանքով առաջացած մարտահրավերները: Միջոցառման շրջանակներում ընկերություններին տրամադրված դրամաշնորհների քանակը կազմել է 38, որից նորարարական դրամաշնորհների քանակը՝ 23: Միջոցառումը մեկնարկել է 2021 թվականին: Նշված միջոցառման ծախսերը կազմել են 949.3 մլն դրամ՝ ապահովվելով 98.1% կատարողական:

Պաշտպանության բնագավառում գիտական և գիտատեխնիկական նպատակային հետազոտությունների ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է շուրջ 1.2 մլրդ դրամ՝ ապահովվելով 91.7% կատարողական:

Ռազմարդյունաբերության համալիրի զարգացման ծրագրի ծախսերը կազմել են շուրջ 2 մլրդ դրամ՝ ապահովվելով 100% կատարողական: Հատկացված միջոցներն օգտագործվել են ապրանքների ու արտադրանքի ձեռքբերման համար: Նախորդ տարվա համեմատ Ռազմարդյունաբերության համալիրի զարգացման ծրագրի ծախսերը նվազել են 43.1%-ով կամ շուրջ 1.5 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է «Ապրանքների ու արտադրանքի ձեռքբերում» միջոցառման ծախսերի 37.7% (1.2 մլրդ դրամ) նվազմամբ:

Նախարարության պատասխանատվությամբ իրականացվող այլ ծրագրերից *Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության բնագավառում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիտորինգի* ծրագրի շրջանակներում ծախսերը կազմել են շուրջ 1.1 մլրդ դրամ կամ ծրագրային ցուցանիշի 94.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 9.9%-ով կամ 97.1 մլն դրամով:

Բարձր տեխնոլոգիաների, ռազմարդյունաբերության, թվայնացման, կիբեռանվտանգության, ինովացիոն տեխնոլոգիաների, կապի, փոստի, համացանցի և տիեզերական բնագավառներում պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիտորինգի ծախսերը կազմել են 848.7 մլն դրամ՝ ապահովվելով 97.5%

կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 9.4%-ով կամ 72.8 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 17:

Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն.

Նախարարության պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացում կատարվել է պետական բյուջեի 6 ծրագիր: Ծախսերը կազմել են 14.4 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.4%-ը, իսկ նախորդ տարվա համեմատ դրանք աճել են 0.2%-ով կամ 31.6 մլն դրամով:

«Փրկարարական ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում կատարվել են 11.4 մլրդ դրամ ծախսեր՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 99.8%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծրագրի ծախսերն աճել են 1.9%-ով կամ 218.2 մլն դրամով:

Հաշվետու տարում «Փրկարարական ծառայություններ» միջոցառման շրջանակներում մարտունակության բարձրացման նպատակով նախատեսված 328 ուսումնավարժանքները ողջ ծավալով իրականացվել են: Նշված միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 11.4 մլրդ դրամ և ապահովել 99.9% կատարողական, իսկ նախորդ տարվա համեմատ աճել են 1.9%-ով կամ 207.2 մլն դրամով:

Արտակարգ իրավիճակների բնագավառի պետական քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման և մոնիթորինգի ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 1.3 մլրդ դրամ՝ արձանագրելով 98.7% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծրագրի շրջանակներում կատարված ծախսերն աճել են 20.7%-ով կամ 226.7 մլն դրամով:

2021 թվականին արտակարգ իրավիճակների բնագավառում քաղաքականության մշակման, խորհրդարարական ծառայությունների տրամադրման և մոնիթորինգի իրականացման ծախսերը կազմել են 1.2 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 98.6% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերն աճել են 12.7%-ով կամ 137.7 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 18:

Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողով Հանձնաժողովին Հանրային ծառայությունների ոլորտի կարգավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվել է 832.7 մլն դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 97.7%-ը՝ պայմանավորված տնտեսումներով: Նախորդ տարվա ծախսերն աճել են 1.2%-ով կամ 9.6 մլն դրամով: Ծրագրի՝ Հանրային ծառայությունների ոլորտում կարգավորման միջոցառման շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում տրամադրվել է թվով 27 լիցենզիա՝ կանխատեսված 35-ի փոխարեն, իրականացվել է հանրային ծառայությունների կարգավորվող ոլորտում թվով 237 սակագների սահմանում և վերանայում՝ կանխատեսված 277-ի փոխարեն, տրամադրվել է ՀՀ հեռահաղորդակցության բնագավառում ռադիոհաճախականությունների օգտագործման 11 թույլտվություն՝ կանխատեսված 6-ի փոխարեն: Միջոցառման ծախսերը կազմել են 814.7 մլն դրամ կամ ծրագրվածի 97.6%-ը:

Տես աղյուսակ N 19:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով Հանձնաժողովի կողմից 2021 թվականին Ընտրական գործընթացների համակարգման, կանոնակարգման և տեղեկատվության տրամադրման ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է նախատեսված միջոցների 93.9%-ը՝ շուրջ 6 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ծախսերն աճել են 7.6 անգամ կամ 5.2 մլրդ դրամով:

Տես աղյուսակ N 20:

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով Հանձնաժողովին 2021 թվականին «Տնտեսական մրցակցության պաշտպանություն» ծրագրի իրականացման համար տրամադրվել է 529.7 մլն դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 98.5%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի ծախսերն աճել են 22.9%-ով (98.8 մլն դրամով):

2021 թվականին տնտեսական մրցակցության իրավիճակը գնահատելու համար կատարվել են թվով 104 ուսումնասիրություններ՝ նախատեսված 100-ի փոխարեն: Միջոցառման ծախսերը կազմել են 529.5 մլն դրամ, որոնք կատարվել են 98.5%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 23.9%-ով կամ 102.1 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 19:

Հայաստանի Հանրապետության կադաստրի կոմիտե Կոմիտեի պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է Անշարժ գույքի կադաստրի վարման բնագավառում պետական քաղաքականության իրականացման ծրագիրը, որի գծով ծախսերը կազմել են շուրջ 4 մլրդ դրամ կամ նախատեսվածի 94.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերն աճել են 5.9%-ով կամ 219.3 մլն դրամով:

Հաշվետու տարում Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման, գույքի և դրա նկատմամբ գրանցված իրավունքների և սահմանափակումների վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրման ծախսերը կազմել են 3.4 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 99.7% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 3.9%-ով կամ 129 մլն դրամով:

ՀՀ տարածքի օդալուսանկարահանման, օրթոֆոտոհատակագծերի և թվային բարձունքային մոդելի ստեղծման միջոցառման շրջանակներում իրականացվել են ՀՀ ամբողջ տարածքի համար բազմասպեկտրալ, ժամանակակից պահանջներին բավարարող օրթոֆոտոհատակագծերի և ռելիեֆի մոդելների ստեղծման աշխատանքներ, որոնց ուղղվել է 382.7 մլն դրամ կամ նախատեսված միջոցների 64%-ը:

Տես աղյուսակ N 20:

Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողով. Հանձնաժողովի պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում Տեսալսողական մեդիայի ոլորտի կանոնակարգման ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են 3 միջոցառումներ, որոնց տրամադրվել է 315.6 մլն դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 97.3% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերը նվազել են 3.3%-ով կամ 10.9 մլն դրամով:

Տեսալսողական մեդիայի ոլորտի կանոնակարգման ծառայությունների միջոցառման ծախսերը կազմել են 313.4 մլն դրամ՝ ապահովելով 97.2% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ միջոցառման ծախսերն աճել են 5.5%-ով կամ 16.3 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 23:

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտե. Կոմիտեի պատասխանատվությամբ 2021 թվականին իրականացվել է «Հարկային և մաքսային ծառայություններ» ծրագիրը, որի շրջանակներում օգտագործվել է 27.9 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 97%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի պատասխանատվությամբ իրականացվող ծախսերը նվազել են 3.4%-ով կամ 980.9 մլն դրամով:

«Հարկային և մաքսային ծառայություններ» միջոցառման շրջանակներում օգտագործվել է 19.9 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրային ցուցանիշի 98.2%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 2.2%-ով կամ 427.6 մլն դրամով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ակցիզային դրոշմանիշերի ձեռքբերման միջոցառման շրջանակներում ձեռք են բերվել ալկոհոլային խմիչքների 48000 հազար հատ ակցիզային դրոշմանիշեր և ծխախոտի արտադրանքի 550000 հազար հատ դրոշմանիշեր՝ 2020 թվականին ձեռք բերված համապատասխանաբար 27000 հազարի և 450000 հազարի դիմաց: Ակցիզային դրոշմանիշերի ձեռքբերման համար նախատեսված միջոցներն օգտագործվել են ամբողջությամբ՝ կազմելով 2.4 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 29.7%-ով կամ 556.6 մլն դրամով, որը պայմանավորված է անհրաժեշտությունից ելնելով ձեռքբերված ակցիզային դրոշմանիշերի քանակի աճով:

Դրոշմապիտակների ձեռքբերման միջոցառման շրջանակներում հաշվետու տարվա ընթացքում ձեռք են բերվել 750000 հազար հատ դրոշմապիտակներ՝ 2020 թվականի 1259000.8 հազարի դիմաց: Միջոցառմանը հատկացված միջոցներն օգտագործվել են ամբողջությամբ՝ կազմելով 2.8 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերը նվազել են 40.5%-ով կամ 1.9 մլրդ դրամով:

2021 թվականին ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի տեխնիկական հագեցվածության բարելավման համար հատկացված միջոցներն օգտագործվել են ռենտգենյան սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման ծառայությունների, հիփոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարվող տոկոսների գումարների վերադարձի էլեկտրոնային հարթակի, գրասենյակային գույքի, համակարգչային և այլ սարքավորումների ձեռքբերման համար: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 2.3 մլրդ դրամ՝ ապահովելով 87.9% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 2.5 անգամ կամ 1.4 մլրդ դրամով:

Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայություն.

Ծառայության 2021 թվականի ընթացքում կատարվել են 37.5 մլրդ դրամ ծախսեր՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 96.5%-ը: Հատկացված միջոցներով իրականացվել են 2 ծրագրեր: Ծրագրված ցուցանիշի նկատմամբ շեղումը հիմնականում արձանագրվել է Ազգային անվտանգության ծրագրում, որի ծախսերի աճով է հիմնականում պայմանավորված 2020 թվականի համեմատ ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության ծախսերի 8.3% (2.9 մլրդ դրամ) աճը:

Ազգային անվտանգության ծրագրի իրականացման նպատակով պետական բյուջեից ծախսվել է շուրջ 33.5 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 96.2%-ը: Ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են 8 միջոցառումներ, ընդ որում բոլոր միջոցառումներում առկա են ծրագրված ցուցանիշներից շեղումներ: Նախորդ տարվա համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 8.8%-ով կամ 2.7 մլրդ դրամով:

Ազգային անվտանգության ծրագրի շրջանակներում 23 մլրդ դրամ է տրամադրվել *հետախուզական, հակահետախուզական, ռազմական հակահետախուզության, հանցագործությունների դեմ պայքարի և պետական սահմանի պահպանության գործունեության* կազմակերպման միջոցառմանը, որը կատարվել է 98.4%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերն աճել են 0.3%-ով կամ 73.3 մլն դրամով:

Պաշտպանության բնագավառի այլ ծախսերին տրամադրվել է 8.2 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 92.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ միջոցառման ծախսերն աճել են 12.2%-ով կամ 893.1 մլն դրամով:

Ազգային անվտանգության համակարգի շենքային ապահովվածության բարելավման ծախսերը կատարվել են 88.3%-ով՝ կազմելով ավելի քան 1 մլրդ դրամ: Ծրագրված ցուցանիշի նկատմամբ շեղումը պայմանավորված է մրցույթների արդյունքում առաջացած տնտեսումներով, ինչպես նաև եղանակային պայմաններով և ՀՀ սահմանին ստեղծված

իրավիճակով, որոնց հետևանքով հնարավոր չի եղել ամբողջ ծավալով իրականացնել նախատեսված շինարարական աշխատանքները: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ միջոցառման ծախսերն աճել են 6.8 անգամ կամ 882.4 մլն դրամով՝ պայմանավորված ՀՀ սահմանապահ զորքերի սահմանապահ ուղեկալների կառուցման անհրաժեշտությամբ:

2021 թվականի ընթացքում 839.7 մլն դրամ է տրամադրվել *Ազգային անվտանգության համակարգի տրանսպորտային սարքավորումների հագեցվածության բարելավման* նպատակով՝ ապահովելով 98.4% կատարողական: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծախսերն աճել են 6.7 անգամ (715.2 մլն դրամով):

Պետական պահպանության ապահովման ծրագրի շրջանակներում հաշվետու տարում օգտագործվել է ավելի քան 4 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրային ցուցանիշի 99.1%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ պետական պահպանության ապահովման ծախսերն աճել են 4.2%-ով կամ 161.2 մլն դրամով:

3.9 մլրդ դրամ է տրամադրվել *պետական պահպանության ծառայություններին*, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 99.2%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ պետական պահպանության ծառայության ծախսերն աճել են 2.3%-ով կամ 89.5 մլն դրամով:

Տես աղյուսակ N 21:

Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն. Ոստիկանության պատասխանատվությամբ հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել են 2 ծրագրեր, որոնց տրամադրվել է շուրջ 65.5 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 98.6%-ը: 2020 թվականի համեմատ ՀՀ ոստիկանության ծախսերն աճել են 2.6%-ով կամ 1.6 մլրդ դրամով:

Ոստիկանության ոլորտի քաղաքականության մշակման, կառավարման, կենտրոնացված միջոցառումների, մոնիթորինգի ու վերահսկողության ծրագրի շրջանակներում օգտագործվել է 63.9 մլրդ դրամ կամ նախատեսված միջոցների 98.6%-ը: Նախորդ տարվա համադրելի ցուցանիշի համեմատ ծրագրի ծախսերն աճել են 2.5%-ով կամ 1.6 մլրդ դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է Պարեկային ծառայության և Օպերատիվ կառավարման կենտրոնի ստեղծման հետ կապված ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով (կապիտալ) ծախսերի աճով:

Հաշվետու տարում 12.9 մլրդ դրամ ուղղվել է *Ոստիկանության ոլորտի քաղաքականության մշակման, կառավարման, կենտրոնացված միջոցառումների, մոնիթորինգի և վերահսկողության միջոցառմանը*, որը կատարվել է 96.6%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված գնումների ընթացակարգերի արդյունքում ձևավորված տնտեսումներով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված ծախսերի 34.2% (3.3 մլրդ դրամ) աճը պայմանավորված է 2021 թվականի հուլիսի 7-ից Պարեկային ծառայության և Օպերատիվ կառավարման կենտրոնի ստեղծմամբ:

Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման և ճանապարհատրանսպորտային պաշտպանության կանխարգելման միջոցառման

շրջանակներում ծախսերը կատարվել են 97.8%-ով՝ կազմելով 11.4 մլրդ դրամ: Ծրագրից շեղումը պայմանավորված է տնտեսումներով, իսկ նախորդ տարվա համեմատ 11.1% (1.4 մլրդ դրամ) անկումը՝ կառուցվածքային փոփոխության շրջանակներում պարեկային ծառայության երևան քաղաքի գնդի կազմավորման արդյունքում Ճանապարհային ոստիկանության 1-ին գումարտակի լուծարման հանգամանքով:

Հասարակական կարգի պահպանության, անվտանգության ապահովման և հանցագործությունների դեմ պայքարի միջոցառման ծախսերը կատարվել են 99.8%-ով՝ կազմելով շուրջ 25 մլրդ դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ տվյալ ծախսերը նվազել են 3.4%-ով կամ 877.6 մլն դրամով:

Պետական պահպանության ծառայություններ մատուցող ՀՀ ոստիկանության ստորաբաժանումների կարիքի բավարարմանը տրամադրվել է շուրջ 5.4 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 99.5%-ը: Պետական պահպանության ծառայությունների կազմակերպման և իրականացման ծախսերը կազմել են շուրջ 4.0 մլրդ դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 99.8%-ը: Նշված միջոցառումների գծով ծախսերը նախորդ տարվա համեմատ նվազել են համապատասխանաբար 5.3%-ով (298.1 մլն դրամով) և 5.9%-ով (247.2 մլն դրամով)՝ հիմնականում պայմանավորված կառուցվածքային փոփոխությամբ և մի շարք կայուն պահակետերով պահպանվող օբյեկտների պետական պահպանությունը դադարեցվելու հանգամանքով: Վերոնշյալ երկու միջոցառումների շրջանակներում 2021 թվականին պետական պահպանության ծառայությունների կողմից պահպանվող օբյեկտների թիվը կազմել է 3558՝ նախատեսված 3710-ի և նախորդ տարվա 3612-ի դիմաց:

Անձի անհատական տվյալների, քաղաքացիության և հաշվառման վերաբերյալ տեղեկությունների ստացման, տրամադրման և փոխանակման ծառայությունների մատուցման, ճամփորդական փաստաթղթերում կենսաչափական տեխնոլոգիաների ներդրման նպատակով օգտագործվել է 1.9 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 98.6%-ը:

ՀՀ ոստիկանության կարիքի բավարարման միջոցառմանը տրամադրվել է 2.3 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 97.4%-ը: Միջոցներն ուղղվել են ՀՀ ոստիկանության նյութատեխնիկական բազայով ապահովմանը:

Հաշվետու տարում Ոստիկանության կրթական ծառայություններ ծրագրին հատկացված միջոցներն ուղղվել են Ոստիկանության ծառայողներին նախնական, միջին և բարձրագույն կրթական ծառայությունների մատուցմանը: Ծրագրի շրջանակներում բակալավրիատի կրթական ծրագրով առկա ուսուցում է ստացել ՀՀ ոստիկանության 158 ծառայող՝ նախատեսված 186-ի և 2020 թվականի 140-ի դիմաց, մագիստրատուրայի կրթական ծրագրով առկա ուսուցում՝ 7 ծառայող՝ նախատեսված 20-ի և 2020 թվականի 10-ի դիմաց, միջին մասնագիտական կրթական ծրագրով ուսուցում է ստացել ՀՀ ոստիկանության 89 ծառայող՝ նախատեսված 130-ի և նախորդ տարվա 72-ի փոխարեն, և նախնական մասնագիտական կրթական ծրագրով ուսուցում է ստացել ՀՀ ոստիկանության 56 ծառայող՝

նախատեսված 60-ի և 2020 թվականի 24-ի դիմաց: Ծրագրին հատկացված շուրջ 1.6 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերի 4.7% (71 մլն դրամ) աճը պայմանավորված է Ոստիկանության կրթահամալիրում գործող մասնագիտական կրթական ծրագրերի և պետական կրթական չափորոշիչների վերանայման գործընթացով՝ պարեկների ուսուցման և վերապատրաստման հնգամսյա ծրագրի ներդրման հանգամանքով:

Տես աղյուսակ N 22:

Հանրային հեռարձակողի խորհուրդ. Խորհրդին *Ռադիո և հեռուստահաղորդումների հեռարձակման ծրագրի* շրջանակներում 2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված ավելի քան 7.3 մլրդ դրամն ամբողջությամբ օգտագործվել է: Նախորդ տարվա համեմատ Հանրային հեռարձակողի խորհրդի ծախսերն աճել են 3%-ով կամ 217.3 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված հեռուստատեսային ծառայությունների գծով ծախսերի աճով:

Հեռուստատեսային ծառայությունների շրջանակներում իրականացվել է տարբեր թեմատիկ ուղղվածության հեռուստահաղորդումների պատրաստում և հեռարձակում Հանրային հեռուստաընկերության Առաջին ալիքի և Միջազգային ալիքի եթերներում՝ յուրաքանչյուրում 8747 ժամ տևողությամբ՝ նախատեսված 8760-ի փոխարեն: 2021 թվականից գործարկված Լրատվական ալիքի եթերում հեռարձակված հեռուստառադիոհաղորդումների տևողությունը կազմել է 4926 ժամ՝ կանխատեսված 3672-ի դիմաց: Ծախսերի՝ ծրագրից շեղումը պայմանավորված է պրոֆիլակտիկ աշխատանքների իրականացմամբ: Միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 6.1 մլրդ դրամ՝ 5.6%-ով (322.5 մլն դրամով) գերազանցելով նախորդ տարվա ցուցանիշը: Ծախսերի աճը պայմանավորված է 2020 թվականին պատերազմական իրավիճակի հետ կապված 300 մլն դրամի չափով կրճատված ծախսերի վերականգնմամբ և նոր լրատվական ալիքի եթերում հեռուստահաղորդումների հեռարձակման նպատակով ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդից 427.5 մլն դրամի չափով հավելյալ ֆինանսավորման հատկացմամբ: Միևնույն ժամանակ, 405 մլն դրամի չափով կրճատվել է Հանրային հեռուստաընկերության ընթացիկ ֆինանսավորումը, քանի որ օրենսդրական դաշտի փոփոխության արդյունքում 2021 թվականին նախատեսվում էր առևտրային գովազդից եկամտի աճ:

Տես աղյուսակ N 23:

Հայաստանի Հանրապետության հաշվեքննիչ պալատ. Պալատին Հանրային ֆինանսների և սեփականության ոլորտում հաշվեքննության ծրագրի շրջանակներում հաշվետու ժամանակահատվածում պետական բյուջեից տրամադրվել է ավելի քան 1.1 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 99.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի ծախսերն աճել են 6%-ով կամ 64 մլն դրամով: Հաշվետու տարում Հաշվեքննիչ պալատի գործունեության ծրագրի առաջին մասի շրջանակներում նախատեսված 51-ի դիմաց իրականացվել են թվով 69 հաշվեքննություններ, որից 33-ը հաստատվել է Հաշվեքննիչ պալատի 2020 թվականի, 36-ը՝ 2021 թվականի գործունեության ծրագրի առաջին մասի շրջանակներում: Պլանով հաստատված ցուցանիշների նկատմամբ տարբերությունը պայմանավորված է 2020 թվականի թվով 17 կասեցված հաշվեքննությունների՝ 2021 թվականին ավարտով, ինչպես նաև 2021 թվականի տարեկան ծրագրում 1 հաշվեքննության օբյեկտի ավելացմամբ: 2020 թվականի գործունեության ծրագրի շրջանակներում իրականացված 12 հաշվեքննություն ավարտվել է 2021 թվականի 1-ին կիսամյակում, իսկ 2021 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի երկրորդ մասի շրջանակներում հաստատվել է 4 ընթացիկ եզրակացություն:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ. Աշխատակազմի պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է Մարդու իրավունքների պաշտպանության ծրագիրը, որի գծով ծախսերը կազմել են 531.3 մլն դրամ՝ ապահովելով ծրագրված ցուցանիշի 97.4%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի պատասխանատվությամբ իրականացվող ծախսերն աճել են 12.6%-ով կամ 59.3 մլն դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության ծառայությունների գծով ծախսերի աճով: Հաշվետու տարում միջոցառման ծախսերը կազմել են 504.7 մլն դրամ՝ ապահովելով 97.7% կատարողական, իսկ 2020 թվականի համեմատ ծախսերն աճել են 9.1%-ով կամ 41.9 մլն դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է աշխատանքի վարձատրության ծախսերի աճով:

Տես աղյուսակ N 24:

Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտե. Կոմիտեի կողմից իրականացված «ՀՀ քննչական ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում կատարվել են շուրջ 8.1 մլրդ դրամ ծախսեր՝ կազմելով ծրագրային ցուցանիշի 99%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ կոմիտեի ծախսերն աճել են 8.1%-ով կամ 608.5 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված հաստիքների ավելացմամբ: Միջոցների հիմնական մասը՝ շուրջ 8 մլրդ դրամը, կազմել են քրեական գործերով վարույթի իրականացման ծախսերը, որոնք կատարվել են 99.3%-ով:

Տես աղյուսակ N 7:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտե. Կոմիտեի

պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում կատարվել է պետական բյուջեի 2 ծրագիր, որոնց գծով ծախսերը կազմել են 1,238.4 մլն դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 93.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի ծախսերն աճել են 2.1 անգամ (649.6 մլն դրամով):

Հատկացված միջոցները հիմնականում ուղղվել են *Քաղաքաշինության և ճարտարապետության բնագավառում պետական քաղաքականության իրականացման և կանոնակարգման ծրագրի* կատարմանը, որի գծով ծախսերը կազմել են 1,236.8 մլն դրամ կամ ծրագրված ցուցանիշի 93.9%-ը:

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով. Հանձնաժողովի

պատասխանատվությամբ 2021 թվականի ընթացքում պետական բյուջեի միջոցներով կատարվել են շուրջ 215 մլն դրամ ծախսեր՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 82.9%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի ծախսերն աճել են 77%-ով կամ 93.5 մլն դրամով՝ կապված հաստիքների ավելացման հետ:

Հատկացված միջոցներն ուղղվել են *Կոռուպցիայի կանխարգելման համակարգի զարգացման ապահովման ծրագրի շրջանակներում «Կոռուպցիայի կանխարգելում և բարեվարքության համակարգի զարգացում» միջոցառմանը*, որը կատարվել է 86.4%-ով: Ցածր կատարողականը հիմնականում պայմանավորված է հաստիքներն ամբողջությամբ չհամալրվելու հանգամանքով:

Տես աղյուսակ N 24:

Հայաստանի Հանրապետության պետական վերահսկողական ծառայություն.

Ծառայությանը Պետական վերահսկողական ծառայությունների ծրագրի շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում տրամադրվել է 676.7 մլն դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 94.7%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ՀՀ պետական վերահսկողական ծառայության ծախսերն աճել են 16.2%-ով կամ 94.2 մլն դրամով:

ՀՀ վարչապետին ՀՀ Սահմանադրությամբ և օրենքներով վերապահված վերահսկողական լիազորությունների իրականացման ապահովման միջոցառման շրջանակներում ըստ փաստացի ստացված հանձնարարագրերի իրականացվել են թվով 26 ուսումնասիրություններ՝ նախատեսված 30-ի դիմաց: Հաշվետու տարում միջոցառման ծախսերը կազմել են շուրջ 671.7 մլն դրամ, որոնք կատարվել են 94.7%-ով: Նախորդ տարվա համեմատ նշված միջոցառման ծախսերն աճել են 16.6%-ով կամ 95.5 մլն դրամով:

Հայաստանի Հանրապետության մարզպետարաններ. Մարզպետարաններին մարզերում տարածքային պետական կառավարման ծրագրերի շրջանակներում 2021 թվականի ընթացքում ՀՀ պետական բյուջեից ընդհանուր առմամբ տրամադրվել է 5.5 մլրդ դրամ, որը կազմել է ծրագրված ցուցանիշի 98.6%-ը:

Միջոցները հիմնականում օգտագործվել են մարզպետարանների կողմից «Տարածքային պետական կառավարման ապահովում» միջոցառումների շրջանակներում, որոնց ուղղվել է 5.47 մլրդ դրամ՝ կազմելով ծրագրված ցուցանիշի 98.6%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ մարզպետարանների ծախսերը նվազել են 6%-ով կամ 350.3 մլն դրամով՝ հիմնականում պայմանավորված ՀՀ կառավարության որոշմամբ ՄՄԾ ստեղծման հետ կապված՝ ՀՀ մարզպետարանների աշխատակազմերի առանձնացված ստորաբաժանումներ՝ սոցիալական աջակցության տարածքային գործակալությունների գործունեության դադարեցմամբ:

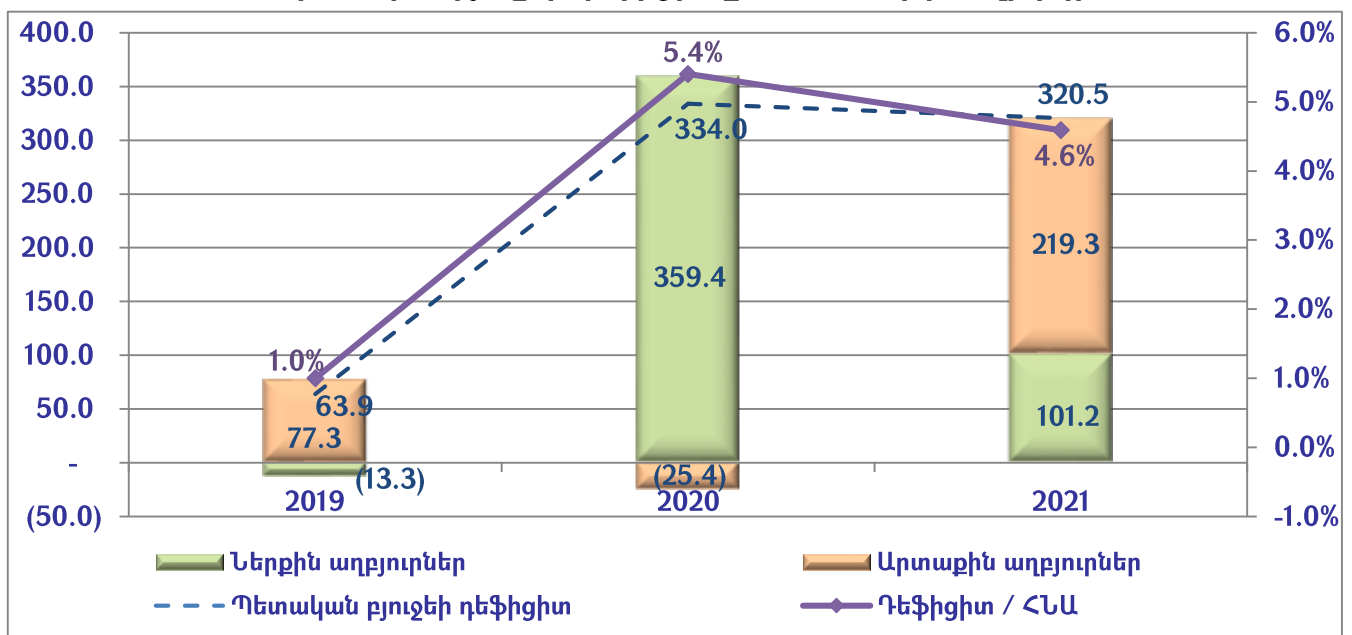
Տես աղյուսակներ N 25 և N 26:

4. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ

2021 թվականի ընթացքում ՀՀ պետական բյուջեն կատարվել է 320.5 մլրդ դրամ պակասուրդով՝ կազմելով ծրագրի 89.2%-ը և 4.0%-ով (13.5 մլրդ դրամով) զիջելով նախորդ տարվա ցուցանիշը: Ծրագրի համեմատ պակասուրդի ցածր մակարդակը հիմնականում պայմանավորված է արտաքին աղբյուրներից վարկերի և փոխատվությունների ստացման ցածր ցուցանիշով:

Պակասուրդ/ՀՆԱ ցուցանիշը 2021 թվականին կազմել է 4.6%՝ կանխատեսված 5.3%-ի և 2020 թվականի 5.4%-ի դիմաց: 2020 թվականի համեմատ զգալիորեն փոխվել է պակասուրդի ֆինանսավորման աղբյուրների կառուցվածքը: Եթե նախորդ տարի պակասուրդն ամբողջությամբ ֆինանսավորվել էր ներքին աղբյուրների հաշվին, ապա 2021 թվականին պակասուրդը զգալի չափով (68.4%-ով) ֆինանսավորվել է արտաքին աղբյուրներից՝ պայմանավորված արտարժույթային պետական պարտատոմսերի թողարկմամբ:

ՀՀ պետական բյուջեի դեֆիցիտը 2019-2021թթ., մլրդ դրամ

Հաշվետու ժամանակահատվածում **ներքին փոխառու միջոցներից** պետական բյուջեն ֆինանսավորվել է գանձապետական պարտատոմսերի տեղաբաշխումից զուտ մուտքերի հաշվին, որոնք կազմել են շուրջ 240.1 մլրդ դրամ՝ նախատեսված 239.8 մլրդ դրամի դիմաց:

Կատարված գործառնությունների արդյունքում՝ 2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետական գանձապետական պարտատոմսերը բնութագրող ցուցանիշները եղել են հետևյալը.

- միջին կշռված եկամտաբերությունը կազմել է 10.08% (2020թ.՝ 10.39%),
- մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետայնությունը՝ 3,761 օր (2020թ.՝ 3,945 օր).
- մարման բեռի բաշխվածությունը մինչև 2050 թվականն է.
- շրջանառության մեջ գտնվող պարտատոմսերի ծավալն անվանական արժեքով կազմել է 1,208.9 մլրդ դրամ (2020թ.՝ 958.8 մլրդ դրամ), որի 4%-ը (48.5 մլրդ դրամը) կազմել են կարճաժամկետ պարտատոմսերը, 31%-ը (374.2 մլրդ դրամը)՝ միջնաժամկետ պարտատոմսերը, 64.6%-ը (780.4 մլրդ դրամը)՝ երկարաժամկետ պարտատոմսերը և 0.5%-ը (5.8 մլրդ դրամը)՝ խնայողական պարտատոմսերը:

2021 թվականին ՀՀ պետական բյուջեի պակասուրդի **արտաքին** ֆինանսավորման աղբյուրներում 350.9 մլրդ դրամ են կազմել փոխառու զուտ միջոցները:

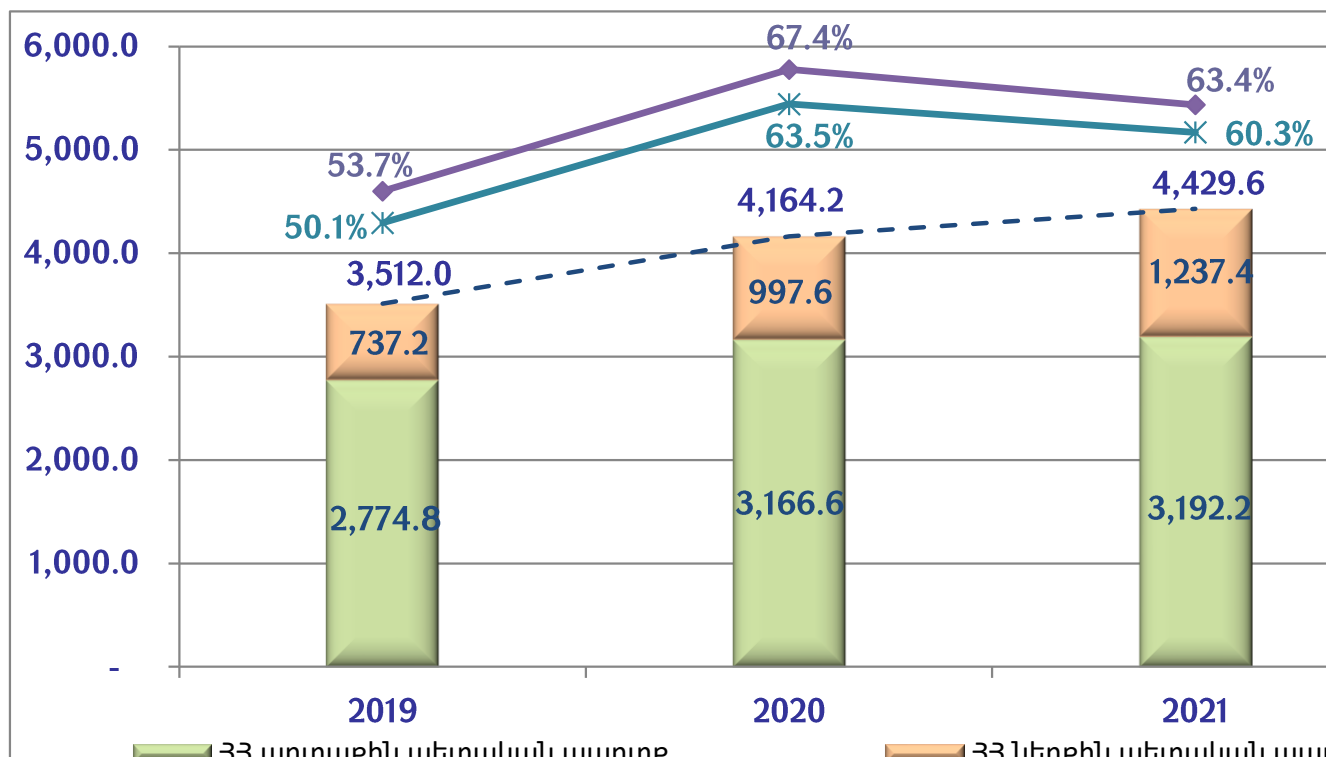
2021 թվականի փետրվարի 2-ին Հայաստանի Հանրապետությունը միջազգային կապիտալի շուկայում հաջողությամբ տեղաբաշխեց 750 մլն ԱՄՆ դոլար ծավալով, 10 տարի մարման ժամկետով, 3.875% տեղաբաշխման եկամտաբերությամբ արտարժույթային պետական պարտատոմսեր, որոնց արժեկտրոնային եկամտաբերությունը կազմել է 3.6%: Սա Հայաստանի կողմից միջազգային կապիտալի շուկայում արտարժույթային պետական պարտատոմսերի չորրորդ թողարկումն էր:

2020 թվականի համեմատությամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող արտարժույթային պետական պարտատոմսերի ծավալն ավելացել է 750 մլն ԱՄՆ դոլարով՝ կազմելով 1,750.000 մլն ԱՄՆ դոլար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող արտարժույթային պետական պարտատոմսերի 9.2%-ը (160.7 մլն ԱՄՆ դոլար) գտնվել է ռեզիդենտների մոտ, և այս ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատությամբ աճել է 1.1 տոկոսային կետով:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ **ՀՀ պետական պարտքը** կազմել է 4,429.6 մլրդ դրամ (9,225.6 մլն ԱՄՆ դոլար): ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով արտահայտված՝ նախորդ տարեվերջի համեմատ ՀՀ պետական պարտքի ցուցանիշներն աճել են անհամաչափորեն՝ համապատասխանաբար 6.4%-ով և 15.8%-ով: Դա պայմանավորված է եղել 2020 թվականի և 2021 թվականի դեկտեմբեր ամսվա վերջի դրությամբ ձևավորված ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ փոխարժեքների տարբերությամբ, որը փոփոխվել է 8.1%-ով՝ 522.59-ից նվազելով մինչև 480.14: ՀՀ պետական պարտքում 3,192.2 մլրդ դրամը (6,648.4 մլն ԱՄՆ դոլարը) կազմել է արտաքին պարտքը, 1,237.4 մլրդ դրամը (2,577.2 մլն ԱՄՆ դոլարը)՝ ներքին պարտքը:

ՀՀ պետական պարտքը 2019-2021թթ. (մլրդ դրամ)

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ արտաքին պետական պարտքը նախորդ տարվա համեմատությամբ աճել է 265.3 մլրդ դրամով (1,257.2 մլն ԱՄՆ դոլարով):

Դա պայմանավորված է եղել կառավարության պարտքի աճով, որն աճել է 7.3%-ով, իսկ ՀՀ ԿԲ-ի արտաքին պարտքը նվազել է 8.6%-ով:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ պետական պարտքը կազմել է ՀՆԱ-ի 63.4 տոկոսը՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 3.9 տոկոսային կետով: Ընդ որում կառավարության պարտքը կազմել է ՀՆԱ-ի 60.3 տոկոսը՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 3.2 տոկոսային կետով:

2021 թվականի վերջի դրությամբ արտաքին պետական պարտքի զուտ ներկա արժեքի ցուցանիշն (ԶՆԱ) աճել է՝ 2020 թվականի 5,184.2 մլն ԱՄՆ դոլարի դիմաց կազմելով 5,687.8 մլն ԱՄՆ դոլար: ԶՆԱ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը մնացել է անփոփոխ՝ կազմելով 41%, իսկ ԶՆԱ/արտահանում ցուցանիշը նվազել է՝ 2020 թվականի 137.8%-ից հասնելով 116.5%-ի:

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ **ներքին պետական պարտքը** նախորդ տարեվերջի համեմատ աճել է 239.8 մլրդ դրամով (24%-ով), և դրա տեսակարար կշիռը ՀՀ պետական պարտքի կառուցվածքում աճել է՝ 24%-ից հասնելով 27.9%-ի: Կառավարության ներքին պարտքի բաղադրիչներն են՝

- ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված պետական գանձապետական պարտատոմսերը, որոնց ծավալը կազմել է 1,154.9 մլրդ դրամ,
- ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտարժութային պետական պարտատոմսերը, որոնց ծավալը կազմել է 77.1 մլրդ դրամ,
- ներքին երաշխիքներ, որոնց ծավալը կազմել է 5.4 մլրդ դրամ:

Տես աղյուսակ N 27: